

Krislai

Sausros Pasėkos.
Lietuva—“Europos
Lušnynas.”
Vaidmainiai Tie Anglai
Biznieriiai.
Šaligatvyj Stovėti
Nevalia!
Pataisau.
Rašo R. Mizara.

Pereitą vasarą žiauri sausra palietė tūlas Sovietų Sąjungos sritis. Ypačiai baisiai užgavo tas sritis, kur daržovės auginama. Todėl, sakoma, šią žiemą būsią tūlų daržovių miestuose jaučiama stoka.

Tačiau, nurodo New Yorko “Timeso” korespondentas (sekmadienio laidoj), duonos, mėsos, konservuotų daržovių bei vaisių bus užtenkamiausiai.

Kaip anglai biznieriiai žiūri į tokias šalis, kaip Lietuva? Aną dieną į tai būdingai atsakė adv. Jokšas, kuris neseniai grįžo iš Europos ir su kuriuo šitų žodžių rašytojui teko kalbėtis. —Užėjau aš Kaune į vieną kirpyklą, — kalbėjo p. Jokšas. —Man ten besėdint, atėjo du anglai biznieriiai ir kalbėjosi angliškai, nemanydami, kad ten kas juos supras. “Žinai,” sakė jų vienas, “toki kraštai, kaip Lietuva, yra Europos lušnynas...”

Labai galimas daiktas, kad anglai biznieriiai apie Lietuvą ir kitus mažus kraštus turi panašų požiūrį. Jie, matyt, panašiai žiūrėjo ir į Čechoslovakiją ir todėl ją atidavė Hitleriui sutačyti.

Jiems tie “lušnynai” naudingi tik tiek, kiek jie gali juose pasipinigauti. Viešai dažnai jie pakomplimentuoja, pagiria. O tarp savęs kalbėdamiesi — išjuokia, iššydina!

Kauno “Vyriausybės Žinios” (rugs. 30 d.) paskelbė, už ką ir po kiek gali būti baudžiami Kauno žmonės pačios kriminalinės policijos. Be kitko, pažymėta sekantis: “Už stovėjimą šaligatviuose būreliais” policija baus po vieną litą kiekvieną asmenį!

Matot! Kada mes sakome, kad tautininkų valdžia žiauriai žmones varžo, tai fašistų spauda mus melagiais ir kitokiais gražiakalbystės žodžiais apšaukia. Tuo pačiu sykiu tautininkai viešai skelbia, kad nevalia net būreliais susirinkti šaligatviuose ir pasikalbėti apie paprasčiausius gyvenimo dalykėlius.

Šaligatviuose nevalia. Namuose rinktis nevalia. Nebus įstabu, jei tautininkų valdžia įsakys žmonėms, kad ir kvėpuoti oru nevalia; bolševikiška.

Vakar dienos “Laisvėje” “Krisluose” minėjau, kad skaitau naują Mykolaičio-Putino veikalą “Križė.” Jau pabaigiau skaityti.

Pirmiau aš maniau, kad kritikas Korsakas-Radžvilas per daug žiauriai tą veikalą kritikuoja. Tačiau, po perskaitymo, savo nuomonę atkeičiu. Politiniai knyga reakcinė. Rašytojas iš laukudros studento Juozo, prasiģėrusio šarlatano tauti-

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Brooklynne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

ENGLISH SECTION

ON PAGE THREE

No. 244 Telephone 5Tagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antradienis, Spalio (October) 18, 1938 Pavienio Numerio Kaina 3c Metai XXVIII, Dienraščio XX

Naziai Rengiasi Atimti Katalikų Bažnyčios Turtus Austrijoje

Vienna. — Hitlerio laikraštis “Voelkscher Beobachter” išspausdino visą puslapį užsipuolimų prieš katalikų bažnyčią Austrijoje: kad jiniai bergždžiai laiko sau milijonus markių turtų, skarbų aukso, sidabro, perlų ir deimantų bažnyčiose, vienuolynuose ir savo pillyse-palociuose; kad bažnyčios vadai yra savininkai derlingiausių žemių ir pelningų fabrikų, ir kad katalikų bažnyčia Austrijoje yra turtingesnė už pačią valstybę. Bet, girdi, bažnyčia visiškai nemaitina, nedengia ir nešildo šimtų tūkstančių alkanų ir pavargėlių.

Šitaip naziai bombarduoja katalikų bažnyčią, pradedami rinkliavas “žiemos

pašalpos fondui.”

(Bet pinigai surenkami į tą fondą eina į nazių partijos delmonus, o ne pavargėliams.)

Nazių šauksmai prieš katalikų bažnyčios didžiulius bergždžius turtus reiškia, kad Hitleris planuoja grobti bažnytinę nuosavybę savo partijos naudai.

JAPONAI PERKIRTO GELEŽINKELI PIETINĖJ CHINIJOS

Hong Kong, spal. 17. — Pranešama, kad japonai jau perkirtę chinų geležinkelį tarp Kanton ir Chumchuno, pietinėj Chinijoje, už kelių mylių nuo Anglijos kolonijos Hong Kongo.

FEDERACIJOS IR CIO UNIJOS ISVIEN GINA PIKIE-TAVIMO TEISES

San Francisco, Calif. — Čia susidarė bendras komitetas iš 125-kių atstovų Amerikos Darbo Federacijos ir CIO unijų ir geležinkeliečių brolijų, kad išrinkus Naujosios Dalybos kandidatus: C. Olsoną ir gubernatorių, E. E. Pattersoną ir vice-gubernatorių ir Sh. Downey ir Jungtinių Valstijų senatorius.

Sykiu su rinkimais bus duota piliečiams balsuoti ir “pasirūlymas No. 1,” reikalaujantis “tvarkyt pikietavimus.” Tas pasiūlymas staciai atkreiptas prieš streikierius. Todėl CIO ir Darbo Federacijos unijistai išvien dės visas pastangas, kad sumušų tą žalingą sumanymą.

Suimta Daug Žydų ir Kitų Fašizmo Priešų Italijoje

Roma. — Keliuose Italijos miestuose areštuota daug žydų ir kitų Mussolinio priešų. Tarp areštuotų yra seimo atstovas D. Philipson ir profesorius E. Colorni. Fašistų valdžia sako, kad Colorni prisipažinęs kaippo vadas slapto judėjimo prieš fašizmą.

Paryžius, spal. 17. — Hitleris reikalauja, kad Čechoslovakija išduotų į jo rankas visus jo priešus, likusius Čechoslovakijos respublikoje.

ninko padaro Lietuvos Komunistų Partijos narį! Nei joks save gerbiąs rašytojas, nepaisant jo politinių pažiūrų, tokio dalyko nepadarys.

Rooseveltas Reikalauja Paplatinti ir Pagerinti Socialę Apdraudą

Washington. — Prezidentas Rooseveltas, kaip pranešama, eis į kongresą ir asmeniškai ragins paplatinti Socialės Apdraudos Įstatymą. — Kongresas susirinks 1939 m. sausio 3 d. Rooseveltas reikalaus, kad nedarbo ir senatvės apdrauda apimtų dar 16 milijonų žmonių: farmų darbininkus, namų tarnautojus ir tarnautojas, jūrininkus, raštininkus ir daugelį kitų, kuriuos dabartinis įstatymas palieka nuošaliai.

Patariamoji Komisija Socialės Apdraudos planuoja įnešti kongresui pataisymą senatvės pensijai, kad būtų vidutiniškai skiriama \$30 iki \$60 mėnesiui, vietoj dabartinio \$10 iki \$85 per mėnesį. Ši komisija taip pat žada pasiūlyti, kad senatvės pensijos būtų pradėtos mokėti nuo 1940 metų pradžios, o ne nuo 1942 m.

Socialės Apdraudos patariamoji komisija/susidaro iš 25-kių atstovų nuo darbininkų, samdytojų ir “publikos” (valdininkų).

KADA HITLERIS BŪTŲ NEDRISĖS

London. — Hitleris nebūtų drįsęs užpulti Čechoslovakiją, jeigu Anglija ir Prancija būtų stojusios išvien su Sovietais gint Čechoslovakiją, sako garsus dešinysis Anglijos politikas Winston Churchill.

ORAS

Šiandien dalinai apsiniau-kę ir šilta.—N. Y. Oro Biuras.

Šiuomi pranešame gerbiameiems mūsų skaitytojams, kad greitai laiku per “Laisvę” pradėsime spausdinti garsiąją žymaus Amerikos rašytojo UPTON SINCLAIRIO apysaką

“RAISTAS”

Tai apysaka, imta iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Tai apysaka, kuri padarė Upton Sinclairį garsiu ne tik Amerikoje, o ir visam pasaulyje.

Tai apysaka, kurią su pamėgimu skaitys kiekvienas mūsų skaitytojas, netgi jei jis ją būtų ir anksčiau kada nors skaitęs.

“RAISTA” pradėsime spausdinti neužilgo.

Todėl mūsų vajininkai, nuėję pas žmones su paraginiu užsisakyti “Laisvę”, pabrėžkite jiems, kad jie tai padarytų greit ir kad spėtų pradėti skaityti apysaką.

O kurių skaitytojų prenumerata už “Laisvę” užsi-baigė, tuojau atsinaujinkite, kad nereikėtų dienraštis jums sulaikyti ir tuo būdu, kad galėtumėte sekti visą apysaką, nuo pradžios iki pabaigos.

ISPANIJOS RESPUBLIKA JAUTRIAI ATSIŠVELKINA TARPTAUTINIUS LIUOSNORIUS

Barcelona, Ispanija. — Ispanijos respublika suruošė garbės paradus amerikiečiams ir kitiems tarptautiniams liuosnoriams, kurie jau atsaukti iš kovos frontų ir trumpu laiku išvažiuos iš Ispanijos. Paraduose šie liuosnoriai maršavo jau be ginklų, o jų draugai ispanai — su pilnais kariniais įrengimais.

Priekyje Penkioliktos Tarptautinės Brigados ėjo amerikietis Polff, 23 metų amžiaus, kuris už gabią ir narsią vadovybę Ebro fronte buvo pakeltas iš kapitono į majorus.

Labiausiai į žiūrovų jausmus atsiliepė tai vokiečių Thaelmanno batalionas, iš kurio like tik apie 150 kovotojų. Jie, atsisveikinę Ispaniją, negalės grįžti į gimtąją šalį: jiems Vokietijoje grėstų Hitlerio kirvis, kalėjimas, kankinimai. Todėl jie turės įeitiok prieglaudą užsieniuose.

Atsisveikinimo paradae Barcelonoje taip pat maršavo kanadiečių Mackenzie-

Papineau batalionas, anglai, lenkai iš Dombrowskio bataliono, Brantingo bataliono skandinavai (švedai, norvegai, danai), jugoslaviai iš Dimitrovo bataliono, čekai ir austrai.

Per šias iškilmes trys amerikiečiai buvo pakelti iš leitenantų į kapitonus: Howard Goddard, Owen J. Smith ir Jack Cooper; o anglas Malcolm Dunbar pakūštintas iš kapitono į majorus; jis buvo keturis kartus sužeistas, ir paskutinį žaidza dar tebėra aprišta.

Tautų Lygos Komisija

Kaip tik tuo laiku, kai tarptautiniams liuosnoriams buvo surengta atsisveikinimo iškilmės, atvyko ir Tautų Lygos komisija. Ji prižiūrės atšaukimą tarptautinių kovotojų iš Ispanijos ir galės patikrinti, kad visi jie iškraustomi iš liaudiškos respublikos ir kad jiniai jau vien tik savomis jėgomis tęsia kovą prieš Mussolinio, Hitlerio ir gen. Franco armijas.

Žinios iš Lietuvos

Lenkai Uždarė Lietuviių Sporto Šventę

Vilnius, spal. 8. — Lenkai uždarė dvi dienas ėjusią Vilniaus krašto lietuvių jaunimo sporto šventę, į kurią dalyviai vyko net 130 kilometrų pėsti, dviračiais ir kitaip.

Spal. 7 d. lenkai ištardė sporto šventės vadovą Pr. Žizmarą ir atėmė iš jo sporto užrašus.

Priimti Nauji Įstatymai

Kaunas, spal. 11. — “Seimas” priėmė prezidento “rinkimo” įstatymo pakeitimą ir svarstė aukštosios karo mokyklos įstatymą.

Ministerių taryba priėmė pakeitimą nepaprastojo lai-

ko įstatymo “tautai bei valstybei saugoti.”

Lietuvos “Basket-Bolininkės” Pasižymėjo Italijoje

Roma, spal. 12. — Lietuvos krepšininkės Romoje, Italijoje, nugalėjo itales 23-21 ir šveicares 28-10. Ypatingai žymėtinai laimėjimas prieš itales: jos juk žaidė namie.

Kaunas, spal. 15. — Kariumenės šventės dieną

atidengiamis paminklai gen. S. Žukauskui ir Šaulių Sąjungos įkūrėjui Vl. Putviui-Putvinskiui.

Taip pat bus šaukiamas Vyčių Kryžiaus “kavaliierių” suvažiavimas.

Suimti Keturi Naziai, Šnipinėtojai Amerikos Panama Kanalo

Colon, Panama Kanalo Ruožas. — Jungtinių Valstijų kariuomenė suėmė keturis vokiečius, tris vyrus ir vieną moterį, kaip itariamus nazių šnipus. Jie sakėsi esą tarnautojai Vokietijos garlaivių linijos Hapag-Lloyd.

Tie naziai buvo sučiupti, kai jie fotografavo Fortą Randolph. Kada sargybinis kareivis, matydamas, kad jie traukia paveikslus svarbiausių forto vietų, liepė jiems sustot ir palaukt, naziai leidosi bėgt. Tada jis nuteikė į juos šautuvą, grąsindamas šaudyti, jeigu jie nepasiduos. Taip sargybinis ir suėmė tuos Hitlerio agentus.

Tik kelios minutės pirmau jie automobilyje buvo paklausti, ar neturi fotografijos aparatų; naziai atsakė, kad “ne”, ir buvo praleisti neva į valgyklą, esančią Panamos Kanalo forto srityje.

Suimtų nazių vardai esą: Mrs. Ing. Guttman, Hans Shackow, G. Gross ir Ed. R. Kuhrig.

SUSIKŪLUS LĖKTUVAM, ŽUVO 5 ŽMONĖS

Detroit, Mich. — Ore susikūlęs vienas į kitą du lenkų vairuojami lėktuvai ir nukrito ant golfo aikštės. Sudėję visi penki lėktuvuose buvę žmonės.

Italija ir Naziai Remia Vengrų Reikalavimus Prieš Čechoslovakiją

Berlin. — Hitleris ir Mussolinis išvien spiria Čechoslovakiją užleisti Vengrijai tuos Čechoslovakijos pasienio plotus, kuriuos Vengrija savinasi kaip “vengriškus.”

Bet Mussolinis ir Hitleris, sakoma, nepritaria reikalavimų Lenkijos ir Vengrijos atplest nuo Čechoslovakijos Rusinų kraštą, pačią rytinę Čechoslovakijos provinciją ir padalint tą kraštą tarp Vengrijos ir Lenkijos.

New York. — Tiesama byla prieš keturis Hitlerio šnipus, vienas kurių jau prisipažino.

Vengrų ir Lenkų Fašistų Teroro Darbai Rusinijoje

Praga, Čechoslovakija. — Lenkijos ir Vengrijos atsiusti ginkluoti fašistai į Čechoslovakijos provinciją Rusiniją (Ruthenia) sprogdino tiltus, kapojo telegrafų vietas ir užpildinėjo traukinius.

Rusinų vyriausybė suėmė daug tų teroristų, tarp kurių yra ir Vengrijos armijos oficerių.

Amerikos Legionieriai Dėvė I Kailį Naziam Syracuse

Syracuse, N. Y. — Amerikos Legionieriai išskėlė smarkią bataliją susirinkusiems naziam. Legionieriai, tėjimę nazių susirinkimą, reikalauja, kad šalies ir valstijos valdininkai ištirtų veiklą nazių Bundo kaip Amerikos priešų.

HITLERIS PLANUOJA ATPLEŠT ELZAS LOTARINGIJĄ NUO FRANCIJOS

Strasbourg, Francija. — Hitlerininkai Francijos rytinėje provincijoje Elzas-Lotaringijoje vis smarkiau ir plačiau skleidžia “supratimą”, kad Francija turėtų duot savivaldybę (vokišką) tai provincijai arba padaryt ją “neutraliu” (bepusisku, nepriklausomu) kraštu tarp Francijos ir Vokietijos.

Vokietijos laikraščiai pareidinėjami Elzas-Lotaringijoje pigiau negu Vokietijoje. Vokietijos radio įkalbinėja, kad tos provincijos gyventojai esą “vokiečiai”; atsiliepia ir į religiniai-katalikiškus gyventojų jausmus prieš “masonišką” Francijos valdžią.

Nors Hitleris neseniai viešame pareiškime žadėjo “neliesti” Elzas-Lotaringijos, bet Francijos valdžia supranta, kad jis tik laukia progos atplest jai nuo Francijos.

REIKALAUJA UŽDRAUSTI FABRIKANTAM PRIEŠ VAIČIŲ POLICIJĄ

Washington, spal. 17. — Senatorius LaFollette’o vadovaujama, Pilietinių Laisvių Senatinė Komisija rengiasi reikalaut, kad šalies kongresas išleistų įstatymą, kuriuom uždraustų fabrikantam laikyti savo privačią “policiją” (mūšeikas) prieš streikierius. Komisija taip pat įnešianti kongresui panaikinti kompanijų “teise” ginkluotis šautuvais, revolveriais, kulkasvaidžiais ir dujų bombomis prieš darbininkus.

Jeruzalė. — Anglų kariuomenė nukovė 300 arabų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year.....	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year.....	\$6.00
Foreign countries, per year.....	\$6.50
Canada and Brazil, per year.....	\$5.50
United States, six months.....	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months.....	\$3.25
Foreign countries, six months.....	\$4.00
Canada and Brazil, six months.....	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Rašytojų Balsas Prezidentui Rooseveltui

Amerikos Rašytojų Sąjunga, vadovaujama pirmininko Donald Ogdono Stevarto, pasiuntė laiską prezidentui Rooseveltui dėl neįsileidimo į Jungt. Valtijas anglų rašytojo John Strachey.

Laiskė pabrėžiama tas įdomus faktas, kad, kai anti-fašistinis rašytojas, John Strachey, neįsileidžiamas, tai jo pusbroliu, fašistams priarijus žmogus, majoras James Strachey Barnes, įsileidžiamas. Pastarasis yra aiškus pro-fašistas, Italijos Fašistų Partijos garbės narys! Jis įvažiavo Amerikon laisvai, be jokių varžymų. Kai tik įkėlė koją New Yorkan, majoras Strachey Barnes pareiškė spaudos korespondentams, būk demokratija tūrinti daug prigriavikiškų dalykų savyje... Kitais žodžiais, jis tuč tuojau pradėjo atakuoti demokratiją.

Abu pusbroliai vyko Amerikon tikslu pasakyti savo nuomones apie Chamberlaino pardavikišką politiką. John Strachey, aišku, būtų kalbėjęs prieš Munich konferencijos pardavikišką politiką, o Strachey Barnes—už. Na, ir akiregij to, valstybės departamentas įsikišo ir pasakė: tas, kuris kalbės priešfašistiskai, neturi įkelti kojos Washingtono žemėn. O tas, kuris kalbės už fašizmą—gali įvažiuoti laisvai ir kalbėti, ką tik nori!

Tai smūgis demokratinėi santvarkai, nepasakiusi prasciau.

Todėl rašytojai gerai padarė pasiųsdami prezidentui atvirą laiską ir ragindami jį atkreipti ypatingo dėmesio į šį reikalą.

Po laiško pasirašo, be kitų, Van Wyck Brooks, Erskine Caldwell, Muriel Draper, Theodor Dreiser, Ruth McKenney, George Seldes, Carl Van Doren ir kt.

Kam Gerai Gyventi Lietuvoj?

Į SLA organo redakciją buvo užję du grįžę iš Lietuvos amerikiečiai, S. Naudžiūnas ir S. Čižiū. Abu pasakojo "Tevynės" redakcijai savo įspūdžius, kurie buvę ne koki. Štai, pavyzdžiui:

"Jiems metėsi į akis, kad šiandieninis Lietuvos ūkininkų kaimiečių gyvenimas yra sunkus ir vargingas. Sako, kaimiečiai apkrauti nepakeliamais visokių mokesčių našta. Užsiauginę vieną kitą gyvulį, priversti parduoti, kad galėtų mokesčius užsimokėti.

"Mokesčių našta slėgia ūkininkus, nes Lietuvoj per daug esą valdininkų, karininkų ir kunigų, kurie visi minta ir poniauja iš vargšų ūkininkų mokesčių. Sako, valdininkai, karininkai ir kunigai, gaudami geras algas, gyvena labai puikiai, turi gržius namus, gerai apsirengę ir atsakančiai paūžia, kuomet vargšas kaimas.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Jau išėjo drg. Mizaros parašyta knyga "Ūkanos." Tai labai gražiai padarytas kūrinys. Dar neskaiciau, bet rengiuosi skaityti.

—Štai ką aš norėčiau žinoti. Ar ši knyga išleista tik-tai Lietuvių Literatūros namais, ar ji bus platinama ir pašalininiams?

Aldiečio Sūnus.

Atsakymas

Žinoma, kad "Ūkanos" bus platinamos ir pašalininiuose lietuviuose. Literatūros Dr-

jos nariai gaus ją visai vel-tui.

Ir visos kitos Draugijos knygos yra platinamos, arba turėtų būti platinamos. Deja, kai kurios mūsų kuopos šitą svarbų uždavinį yra visai pamiršusios, apleidusios. Reikėtų mums plačiausiai atgaivinti mūsų darbininkiškos literatūros platinimas.

Kiekvienas miestas ir miestelis turi ką nors surengti "Laisvės" naudai.

Čechoslovakų ir Vengrų Armijos Prirengtos Mūšiams

Komarom, Čechoslovakija. — Viena dalis šio miesto yra šiaurinėj pusėj Dunojaus upės ir priklauso Čechoslovakijai; kita jo dalis, antrojo Dunojaus pusėj, priklauso Vengrijai. Tiltas per Dunojų apstatytas kanuolėmis iš vieno ir kito galo. O abiem Dunojaus pakraščiais išrausta apkasai, ir Čechoslovakijos armija prirengta atmušt 12,000 Vengrų kariuomenės, su muš truotos pietiniame Dunojaus šone.

J. Kernius.

Čechoslovakų Kultūra

Čechoslovakija yra kelių tautų valstybė, kurių svarbiausios yra čekai ir slovakai. Istoriskai slovakai nebuvo sukūrę savo valstybės, bet priklausę pradžioje Didžiajai Moravijai, paskui tai Vengrų, tai Čechų valstybėms. Austro - Vengrijos imperijoje slovakai buvo vengrų vergiam ir skriaudžiam, jie uždarė slovakių organizacijas, varžė jų spaudą, literatūrą, mokyklas, žmonių švietimą. Austrija, norėdama paralyžuoti vengrų įtaką slovakių žemėje, kuriam laikui palaikė slovakių, bet, vengrams su Austrija susitarus, ėmė vėl slovakių spausti ir persekioti, o vengras Koloman Tissa, uždarius slovakių organizaciją "Matica Slovenska" pareiškė, kad jokios slovakių tautos nėra. Tas merdėjimo laikotarpis tęsėsi 1875 — 1918 m. tarpe. Versalio sutarties metais Masykas Amerikoje suėjo kontaktas su slovakių veikėjais ir čia buvo nutarta slovakių ir čekų susijungti vienon valstybėn. Šis sutarimas buvo deklaruotas Washingtono, Pittsburgho ir Martino deklaracijose. Slovakai ir čekai sudarė branduolį, tuomet su 8,800,000 gyventojų.

Stambiai gyventojų poziciją sudaro vokiečiai, vadinami bendru vardu sudetais, nes daugumas jų gyvena šiaurės Bohemijoje, vadinamoje Sudetijoje. Sudetų esama apie 3,000,000 gyventojų iš 14,732,000 bendrojo visos valstybės gyventojų skaičiaus.

Kraštas, vadinamas Sudetija, yra dalis Bohemijos, čekų tautos žemės, tik jo dalį bavarai kolonizavo, dar li čekų suvokietino. Sudetai nėra čiabuviai, o atėjūnai, susimaišę su Bohemijos čekais. Jų net ir tipas yra slaviškas, tik kalba ir raštas vokiški.

Iki XV a. visas kraštas, dabar Sudetija vadinamas, buvo slaviškas ir savo gyventojais, ir savo kalba, ir savo kultūra.

Čechoslovakijoje yra ir kitų mažumų: 746,000 vengrų, 459,000 rusinų, 180,000 žydų, 75,000 lenkų, 14,000 rumunų.

Mažumų klausimas iškilo nuo 1934 m., kai Konradas Henleinas, sudetų lyderis,

kaimyninės valstybės remiamas, vokiečius pavertė iš opozicijos valstybėje į opoziciją valstybei.

Vokietija, nevą gindama "skriaudžiamųjų" sudetų interesus, nori pasiekti apčiuopiamo dalyko: pakirsti čekoslovakų pramonės šaknis. Mat, Čechija gausi žemės turtais, joje yra didelės atsargos akmens anglio Ostrava — Karvin ir Kladno apylinkėse, lignito, geležies, grafito, vario, cino, švino, cinko, sieros, mangano, aluminio, volframo, urano, radijaus, sidabro, net aukso, Karpatų Rutenijoje klotai druskos. Taigi, Čechoslovakija yra turtingas žaliava kraštas, tačiau visa toji žaliava šiaurinėje Bohemijoje, vokiškųjų mažumų gyvenamose žemėse. Atskeldami nuo Čechoslovakijos vokiškų mažumų sritis, atima žymią dalį pramonės centrų ir apie 70 nuoš. visos žaliavos, jau neminint to, kad atitektų Vokietijai visi strateginiai sustiprinimai ir naujos čekų sienos būtų neapsaugotos.

Palausdama strateginį ir ekonominį čekų atsparumą, Vokietija praskina sau laisvą kelią į Balkanus ir Viduržemio jūrą, kurion atsispyrusi gali laisvai pradėti savo ekspansiją į Aziją ir į Afriką. Tokia buvo ir yra Vokietijos Alpių politikos programa. Nėra jokio abejojimo, kad "apkarpytoji" Čechija būtų menka, vasalinė valstybėlė, gyvenanti Vokietijos malonės dėka.

Vokietijos ekspansijai į Balkanus kliūtis būtų palaužta ir Vokietija taptų tikrai dominuojanti Europos politikoje valstybė. Taigi čekų kova su Vokietija yra ne vienos tik Čechijos, bet ir visos Europos politinės pusiausvyros dalykas.

Čechija turėjo jau ir ankščiau savo valstybę, ji buvo žinoma Čechijos ir Bohemijos vardu. Bohemijos vardas kilęs iš čia gyvenusių senovės galų Baii padermės vardo. Čekai Bohemijoje jau gyvena V a., taigi, jau per 1500 m. Greta Bohemijos pietus buvo didelė sritis gyvenama slavų moravų, kurie čia buvo sukūrę didelę Moravijos valstybę, kurią paskui pavergė vengrai. Pacioje pradžioje ir čekai buvo Moravijos valstybės da-

lis, bet nuo X a. Bohemija buvo valdoma jau čekų valdovų, Premysl dinastijos. Nuo 1086 iki 1306 m. Bohemija buvo Romos imperijos vasalė, o nuo 1306 m. čia ėmė skverbtis vokiečiai su savo kultūra ir kalba. Greta čekų kalbos iškyla ir vokiečių, čekai bijosi vokiečių antplūdžio ir į Čechijos sostą sėdus svetimam Liuksemburgo vokiškai dinastijai prasidėjo reakcija prieš vokiečius, išsileijusi religinio protesto formoje Jono Huso ir husitų kovų. Husitų kovos buvo kovos dėl čekų politinio ir kultūrinio savarankumo. Nors savo slaviškos valstybės čekai nebeatstatė, tačiau protestantai laimėjo. Nuo 1490 m. iki 1526 Čechija buvo sujungta su Vengrija, nes lenkas Vladislovas, tapęs Bohemijos valdovu, buvo 1490 m. išrinktas ir Vengrijos karalium. Vladislovo sūnui Liudvikui mirus, Ferdinandas I Habsburgas vedė Liudviko seserį ir Čechiją prijungė prie Austrijos, Austrijos dalimi čekai buvo iki pat 1918 m.

Čekų literatūra gana sena, ji siekia X a., kai pirmą syk buvo verčiamos evangelijos, nuo X a. iki Huso gaudynės čekų literatūra auga lėtai, bet husitų laikais XV—XVI a. ji labai suklestėjo, tačiau nuo XVII iki pusių XIX a. matomas jos

menkėjimas. Naujas literatūros baras pradėdamas XIX a. pabaigoje, po ilgesnės kovos dėl tautinės minties ir spaudos su Austrijos imperija. Jau XIX a. pradžioje prasidėjęs čekų tautinis sąjūdis, vis nors labai varžomas, plito ir augo, o to judėjimo tikslas buvo sujungti čekus, slovakius, Siilezių slavus ir Karpatų rusinus vienon valstybėn ir sudaryti Austrijos imperijos ribose čekoslovakų autonominę valstybę. Tuokart Austrijoj būtų buvusios dvi autonominės valstybės: čekoslovakų ir vengrų. Šis tautinis sąjūdis sustiprėjo nuo 1880 m., taigi, tapo ir su mūsų tautos sąjūdžiu dėl savo kultūros savarankumo. Šiuo tarpu, nuo 1880 iki 1914 m., čekų literatūra tiek išaugo, kad jų veikalai imta versti į kitas, ne tik slavų, bet vokiečių ir prancūzų kalbas, o patys čekai pasirūpina sau puikius ir pilnus Sekspyro, Getės, Šilerio, Dantės, Ibseno, Dikenso ir kitų Europos klasikų raštų vertimus. Ne tik literatūroje, bet mene, muzikoje, moksle, ypač senovės, mitologijos, tautosakos, archeologijos srityse čekų mokslininkai užima vadovaujamą pozicijas. Čekų organizacijos nuo Matiecos iki Sakalų organizacijos vaidina didelį vaidmenį tautos

(Tęsa ant 5 pusl.)

DARBININKŲ SVEIKATA

DR. J. J. KASKIAUCIUS
530 Summer Ave. Newark, N. J.
Tel.: Humboldt 2-7964

Kraujuojanti Hemoroidai

Mielas daktare, prašau tamsos patarimo. Esu vyras 48 metų senumo, 170 svarų svėriu. Taip, rodos, esu sveikas, bet man yra vadinamos "pails" ir kraujuoja. Aš turėjau 1925 metais operaciją, ale tada nekraujavo. O dabar, kokie du metai, kai einu laukan, tai žarna išsiverčia ir nubėga kraujo. Nevisada. Pabūna kartais 2 ir 3, ir 4 savaites. O taip nieko neskau-da.

Aš skaitau "Laisvę" ir seku tamstos patarimus, ale negaliu užtikti. Taigi pačiam reikia, kad ir nemoku. Ar galima pačiam pasigydyti? Ar reikia eiti ant operacijos? Bet aš mažai dirbu, tai sunku susiversti. Turiu ačiu iš kalno. Lauksiu atsakymo.

Atsakymas

Žinote, Drauge, ką aš Jums pat pirmą patarsiu? O

gi nueikite tuoj pas gydytoją. Labai svarbu. Tegul bent istiria ir pasako, ar Jums teisia tik hemoroidai. Ar kartais nėra ko blogesnio. Matot, Drauge, Jūs jau pusamžis. Reikia apsižiūrėti, kad nebūtų kokio pavojaus. Gal Jums ir nėra, bet persitikrinti reikia būtina.

Tokiais, kaip kad Jūs dabar, atsitikimais neretai pasirodo, kad esama apacioje vėžio. Jei tokią bėdą laiku užkluptum, tai da galima išganabyti, išpjauti.

Nenoriu būti piktu pranašu, bet geriau perspėti bėdą, nekaip paskui jo auka tapti. Tai, kaip ten nebuvę, duoktės gerai išegzaminuoti.

Sakysim, Jums nieko tokio. Tik taip sau, paprastai hemoroidai. Ar galima, sakot, pačiam pasigydyti? Dėl galimumo galima, bet vis tai priklauso nuo hemoroidų rūšies ir nuo bendros sveikatos. Jeigu būtų tik truputį venos pabrinkę ir neįsitenęjęs tas išsiplėtimas, tai kartais pasitaiko, jei, gult eidamas, įleidi į apačias su švirkštu žuvų aliejaus. Taip darant, ilgai- niui žaizdelės, opos gali užgyti ir bent kraujavimas apsisotų.

Geraiusia bus, jei Jums gydytojas ką darys. Nebūtina operacija. Galima periodiniai įleidinėti į išplėstas venas tam tikrų sutraukiamųjų vaistų, nuo kurių ilgai- niui kraujas tose vietose sukrastėja, ir patys išsiplėtimai susitraukia ir išnyksta. Panašiai gydoma ir garankščiutos gyslos ("varicose veins") ir daugybė kitokių pažeidimų.

Visada svarbu maistas. Kai gerą, gyvą vartoji maistą, geresnė ir sveikesnė esti kūno medžiaga, negenda taip greit.

Barcelonoj: miesto rinka, paversta į griuvėsius fašistų orlaivių bombomis. Daug žmonių, ypačiai moterų, tapo užmušta.

"Don't Let Them Scare You"

by Robert W. Lowndes
(continued)

WHAT, THE READER may begin to wonder, has all this to do with we Lith-Americans? It has a great deal to do with it, because elements of fascism abound even here. The majority of these, it is my belief, are entirely innocent as far as any desire of trying to aid the fascist cause goes; but the fact remains that anyone who, knowingly or unknowingly tries to tone down the truth, halt or minimize the search for knowledge, divert the attention of us from realities to inconsequentialities is aiding and abetting the forces of fascism. For, as I have stated before, fascism, depends, positively depends upon the ignorance of those it rules.

Fascism and Ignorance

Even today, if the great mass of German, Italian and Japanese people knew what was actually behind their dictators, they would revolt. If they knew that they were being starved, beaten, crushed and herded only so that the monopolists would make profit, would they not rise and destroy the power of these parasites? If they knew that no modern army can protect its home civilian population in the event of war, which must eventually come to all fascist states, they would be the ones to write and die horribly from gas that no mask can keep out, would they not put an end to the warmakers? Certainly they would.

But the German, Italian and Japanese people do not know and did not know before the fascists seized power. The ascension of Hitler and Mussolini could have been prevented. They were lulled into security, lied to, told "it can't happen here." Radios, newspapers, magazines all said: "Don't let them scare you." Radios, newspapers, magazines, and movies all diverted their attention to other things; just as they are doing in America today.

Every intelligent young person has some inkling that the world and that this country is not in exactly an ideal position today. We all know that something is wrong. A few of us have studied and tried to discover what, how, why? And, whether or not you believe in the principles of Marx and Engels, as applied by Lenin and further applied by Stalin, whether or not you think the Soviet Union is the workers' hope for a sane future of mankind, whether or not you are a Communist, you must admit that fascism, with its suffocation of science, its denial of all true human values, its throttling of progress and soul-killing barbarism, is a menace to that world and the future in which we believe.

Road to Dictatorship

But to recognize foreign fascism is not enough. We are reasonably safe from the fascism of Germany, Italy and Japan. But we are not safe from the fascism of Hearst, the sixty families, the American Legion, the Ku Klux Klan, the Reactionaries, the so-called Progressives, the 100% Americans, and the

When I was very, very young I wanted to be an architect. I used to design crude plans for bridges, cities and houses, but now all I design are tit-tat-toes to wile away the time between this meeting and that.

Having this childhood aspiration in back of me I believe I have some right to describe to you the finer points of a "Little Grass Shack" now being built on Kaalawai Beach in Hawaii by James and Doris Cromwell.

To begin with, this "Little Grass Shack" will cost \$500,000 and the mistress is now in England shopping for a bit of furniture.

This comfy little nook will contain such homey items as a living room floor of oak squares taken from the 400-year-old floor of a French chateau; an open patio with walls lined with tree bark out of which orchids grow; and a floor of ancient Chinese granite blocks and white marble inlaid with jade for all the bases; of course there is the yacht harbor with artificial breakers made of lava; and then there's the swimming pool with an automatically elevating diving board, so our good friends will not have to climb to the platform; a tennis court and a summer house with columns of rare Persian marble.

Mrs. Cromwell should be very happy in her new home. By the sweat of her alabaster brow and the inheritance of a tobacco fortune she has become the richest girl in America. We hope she will be happy.

"By the sweat of her brow..."

mass of writers, reporters, and commentators whose mission it is to lull us all into peaceful slumber and security, whose slogan is "Don't let them scare you."

What Can Be Done?

What can you do? As an individual, you may wonder? You, alone, cannot halt the rush of doom upon us. We must all hang together, or we shall all hang separately. That famous adage of Benjamin Franklin was no more true in 1776 than it is today.

You, first of all, can learn. Knowledge is the power with which we can defeat the fascist. Learn, study and discover. Read the works of John Strachey, in particular "The Coming Struggle for Power", "The Nature of Capitalist Crisis", and "The Theory and Practice of Socialism". Some of this may be hard to read; it is not all as easy to peruse as the latest issue of Thrilling Wonder Stories.

While we have the theory of socialism, while the theories of the nature of capitalism and its crisis and downfall have proven correct, up to now the actual practice of socialism is still in its infancy. Only in the Soviet Union have the conclusions of Marx, Engels, and Lenin been put into effect. History has seen a few attempts at Socialism (for example, the Commune in France after the Franco-Prussian war) but these have failed because they had no definite basis upon which to work. For the past twenty years, workers and visionaries have watched with anxious eyes while one-sixth of the earth, the Soviet Union, proceeded along the lines of theory evolved by Marx and Engels and adopted to Russia by their genius, Lenin, despite the boos, hisses and hatred of the outside world.

Comm. is XX Cent. Americanism

And today has shown that their hopes were justified; the Soviet Union is stronger today than it ever was; from one of the most backward countries in the world, Russia has emerged to be a world power. Does that mean that we advocate the overthrowing of American traditions in toto and inviting Moscow to rule our destinies? It does not. We Communists look to the Soviet Union with hope and enthusiasm only because the success of socialism there, under the most adverse conditions, not only of internal and external enmity and secret warfare, but heartbreakingly adverse conditions of a country barely out of the Middle Ages, steeped in ignorance, superstition, and lacking in nearly every modern technical convenience. With our power and industries, with our resources and national wealth, with our technical developments and our widespread facilities for education can we not do as well?

Read then, these books by John Strachey. They are a digest, in a way, of their works. And they will lead you to other writers such as R. Palme Dutt, Robert Forsythe and countless others. And, if your mind is of a mathematical bent, read Karl Marx's "Capital", though, I warn you, it will be a struggle. And there are innumerable short pamphlets and articles by Marx, Engels, Lenin and Stalin that may now be obtained. Become acquainted with the facts of American history; read "A New American History" by Professor W. E. Woodward (who, as far as I know, is not a Communist, and who certainly does not advocate Marxism, that I recall; still, his book is invaluable for it tends to show that not only the "reds" are trying to get the American people to find out what is wrong, who are suggesting that the system itself—capitalism—is at fault) as well as "The People's Choice" by Herbert Agar and "The Epic of America" by James Truslow Adams. These, all of these, written by non-Communists, yet all point to the road of Marxism.

Knowledge is Strength

Because, first of all, we must have knowledge. We must know what is wrong, why it is wrong, before we can take any effective steps in relieving the situation. Action based on ignorance or partial knowledge will invariably find the actor helping the forces of fascism, the new barbarism. The fascists thrive on semi-Communists, half-way socialists, those who see the need for and desire and preach change. For the fascists love to use pseudo-socialistic slogans. It is not enough to know that something is wrong; it is not enough to desire and be willing to fight for change. We must know what to change, how to go about it. If we go off half-cooked, we will not be firing upon our enemies, but upon our friends.

Therefore, again I repeat, first of all, knowledge—study, study, study; read these books and read the "New Masses" the only magazine in America which is not controlled by a fascist group or is working unknowingly for the fascists. Keep informed about what is happening and spread the information.

And above all, remember just who and what is speaking when you hear some friendly-sounding commentator say: "Don't let them scare you!"

—THE END—

TWICE A WEEK

SPORTS-HUMOR-NEWS
OF CLUB ACTIVITIES
EDUCATION-STORIES

Education for Opportunity

America is traditionally the land of equal opportunity. Education helps open the door to opportunity. All of us—irrespective of income—must have an equal opportunity for education.

President Roosevelt's committee on Education has already indicated the most important, immediate things which must be done to equalize educational opportunity and help preserve American democracy. To apply these principles in New York State, we need, in addition to the Federal program for aid to the States, a State program for:

MORE AND BETTER SCHOOLS. A school building program, particularly in the rural and farm areas, in Harlem, and the overcrowded sections of the cities. Improve the Evening Schools, so that staff, building and equipment will be on a par with the day schools.

ESTABLISH A FREE STATE UNIVERSITY. Almost all other states have them—why not progressive New York. Especially needed for young people living outside New York City.

EXTEND STATE SCHOLARSHIPS FOR NEEDY STUDENTS. Provide for more scholarships, and a more adequate living standard for students receiving them.

MORE MONEY FOR LIBRARIES and for setting up traveling libraries in the rural and farm areas.

MAKE WPA EDUCATION PERMANENT. Extend full State cooperation to WPA educational projects to that they will become a permanent part of our educational system.

LIMITED STATE AID FOR CERTAIN FEATURES OF PAROCHIAL SCHOOLS. Provide busses when necessary to take students to those schools.

MAKE THE SCHOOLS A FORTRESS OF DEMOCRACY. Democracy needs free education—free education must defend and protect democracy. End all discrimination against teachers or students on the basis of nationality, race, religion or political beliefs. Repeal the Ives Bill restricting teachers freedom of speech.

Second National Negro Congress Makes Plans For Broad and Progressive Future Activity

by Ida Bales

THE SECOND NATIONAL Negro Congress made history in our city, Baltimore, on October 7-9, 1938.

The outstanding speakers who addressed the congress were George McDaniels, President of the Baltimore Council, National Negro Congress, A. Philip Randolph, National President, and Harold Ickes, Secretary of the Interior.

This Congress is historical insofar as it involves the inception of a new movement in the city of Baltimore and that it commemorates the 100th anniversary of Frederick Douglass' escape from slavery. His slave-environment contains a heartening message for the members of the National Negro Congress—that the Negro people have a right to a successful place in life.

The National Negro Congress movement started three years ago when about one thousand delegates came from nearly every state. They met for a serious purpose, to charter "equal rights" for the Negro people. They hoped to destroy the slave heritage and establish equal rights to better jobs.

Problems of the Negro

We and the Negro people have seen another important task, the protection and extension of civil liberties for Negro-Americans. Campaigns against police brutality and such subversive organizations as the Ku Klux Klan and Black Legion have been the concern of the National Negro Congress local councils. We have viewed with sorrow the desperate conditions of the Negro homes in America, the problem of the Negro youth, the crowded housing and intolerable health conditions.

The National Negro Congress has taken its stand on the side of everything that is progressive and wholesome in the life of our people and country.

The National Negro Congress called a mass meeting on Friday, October 7, at Memorial Methodist Episcopal Church on DuPont St. where the Secretary of the Interior, Harold Ickes, addressed the Congress.

Progressive Work

Ickes labeled the Republican Party as being a "false friend" of the colored people. The majority of the Negro people have been voting for Republicans and not taking into consideration their actual political stand. Ickes urged the Negro people to use their political power towards bringing progressive programs into effect and towards electing progressive leaders, chosen freely by themselves.

Lithuanians have conserved much of their ancient national features, including heathen practices and creed. The names of pagan divinities are commonly mentioned in song and ordinary conversation.

To "record the fall of capitalism" while the material is still available, a Museum of Social Change has been opened by Commonwealth Cooperative Labor College at Mena, Arkansas. Among other exhibits the enthralled visitor can see suits of cast-off silk underwear once worn by members of the New York Athletic Club.

Fascism a Peril for Discouraged Youth

In a radio address last week Borough President Stanley M. Isaacs appealed for "mitigation of the terrific problems of our young people" in a warning of fascist attempts to prey on "unemployed and despairing youth".

He pointed out that increased unemployment among the youth leads to anti-social tendencies and contempt for democracy and warned that Hitler built his power to a large extent upon the disillusioned and despairing youth.

"I fear this increasing demoralization among our young people cannot be arrested unless there are far more drastic measures taken than ever before," he said.

"This demoralization will soon begin, I am afraid, to reflect itself not only in the figures for petty crimes, but will begin to manifest itself in a far more important fashion. I refer to the danger that those persons in this country who support the ideas of a goose-stepping dictator will find a fertile field among the disillusioned young people of our country."

"It is an established fact that the Fuehrer, whose hordes marched into Czechoslovakia these past two weeks, built his barbaric organization by shrewd appeals to the unemployed and despairing youth of this country."

"He was able to do this because democracy had not justified itself in action to the young people of this country."

Isaac commented on the fact that 70 per cent of the youth seek to get into the professions and only 10 per cent find jobs.

"I am no alarmist, but I can foresee the inevitability of such a trend in the United States. In the utmost seriousness, I declare that unless all thoughtful citizens and government agencies direct their efforts toward the mitigation of the terrific problems of our young people, some would-be fascist dictator will sweep these millions of despairing youngsters into some anti-democratic movement aimed at the very foundations of American freedom."

Radio waves are used to warm the heart and give relief for coronary occlusion, the heart trouble which kills many brain workers. Radio, is included as part of a "planned life" treatment for these patients.

The Pasteur Institute of Paris has discovered that radio is a sure antidote for snake-bite, providing an antidote to save many thousands who die annually from snake venom poisoning in India. Experiments on rabbits, which succumb to a little over ten thousandths of a gram of adder's poison, prove applications of radio short waves a certain antidote.

ATTENTION!

The Conn. District of Lietuvii Meno Sijunga is calling their annual conference Sunday, 10:30 a. m., at Workers Center, Church Street, New Britain, Conn.

All choruses take notice.

—Sec.

Registrations are still being taken for the Brooklyn Chess, Checkers and Ping-Pong Tournament to find the champion Lithuanian players. Play-offs will be announced soon. Register now with Bertha Fulton, W. Kubilius and Kay Michelson, Conn.

Lithuania

Lithuania has had a temporary capital since 1920. The city of Kaunas houses Lithuania's official government although the Lithuanians regard Vilna as the official capital. Vilna, however, is incorporated in the Republic of Poland contrary to an edict by the Supreme Council of the Allies after the World War. Poland acquiesced when the award was announced in 1920 but within the week an engineered raid by the supposed rebel general, Zeligovski, was successful in forcing the annexation of Vilna as Polish territory. Lithuania has never recognized the annexation and awaits the return of Vilna to its rightful place as the capital of the historic Kingdom of Lithuania.

The Lithuanian language is more closely allied to that of the ancient Indian and Persian tongues than any other language now surviving in Europe.

Divorces are forbidden by law in Lithuania.

Lithuanian girls prepare hope chests not only for themselves but also for the husband-to-be. On the wedding day the bridegroom hands over his old clothes to his father and brothers. He then replenishes his supplies from the clothes stored up by his fiancée.

In Lithuania's temporary capital, Kaunas, men use butter to grease wheels and machinery. Butter costs less by the pound than does axle-grease in Kaunas.

To Reorganize W'bury Vilijos Chorus

Vilijos Chorus announces that rehearsals are to begin Friday evening—8 p. m.—October 21, 1938, at the chorus hall, 774 Bank St., Watertbury, Conn.

Although our organization has continued to exist, it has failed to function in its true purpose—that is, be active in the field of song! Rehearsals were stopped and the chorus hasn't appeared at any function for over a year.

At the last meeting a reorganizational committee was elected to start rehearsals. For the first evening we are to be privileged by the attendance of Bunny Shellan. We feel that it will start off the fall season with a bang. Bunny needs no introduction in these parts.

All old members are urged to be on hand and bring along many new singers. Vilijos is determined to get back on the map. Let's all pitch in and get the ball rolling.

—Org. Comm.

ENGLISH PART

PUBLISHED EVERY
TUESDAY AND
FRIDAY

B'klyn Celebrates LDS Birthday with Dance

There won't be any kissing games and there won't be any back-slapping, but there certainly will be a big cake at the Brooklyn BullDers "Birthday Party Dance".

Music, song and dance is the cry of October 22nd as LDS members attend a dance held to celebrate the eighth anniversary since the formation of the LDS. If the dance is not sufficient to attract you, we have another magnet: motion pictures of the LDS Olympiad and Convention.

These two attractions, plus the excellent dance music, should be enough for all to clear a pathway through the wilderness to 419 Lorimer Street on Saturday night, October 22nd. Dance music will begin at 8 p. m. and the motion pictures at 10. Come early and have your fill of dancing and joviality! —Comm.

Sports Chatter

by Tom Yermal

—Liths Score Again!

Once again the Liths grabbed their share of sport-light on the Sunday sport pages. The Wysockies showing the way with Johnny, the All-America end, of Villanova staging a one-man show by crashing over Centre's goal-line three times for touchdowns, while Ed of Mar,hattan crossed the Providence line on runs of 43 and 11 yards. Frank Stulgaitis and Art Radvialis of Columbia also played heads-up ball for their alma-mater but to no avail. Columbia joining the ranks of the beaten favorites with a 12 to 0 defeat. Fordham, with the help of LDS Olympiad star Al Judikatis and Petroskas, held Purdue to a 6-6 tie. Matsoukas, quarterback of Brooklyn College, scored with a placement kick to aid his team to victory over Rensselaer. Joe (Ed) Butch, Whitey) Beinor of Notre Dame also performed on the winning team when the Irish were turned over Illinois by a 14 to 0 score.

—Broadway Bouts—

Boxing fans are in for a treat tonight at the Broadway Arena (Hippsey and B'way in B'klyn) when Joey Fontana gets a chance for revenge against Al Reid in one of the eight round bouts. In the other 8 round thriller headlining the bill Leonard Del Genio comes back to the wars against Bobby Wilson. Two sixers and two fours round out the program.

A Scientist Looks at Life

THE ORIGIN OF LIFE. By A. I. Oparin. Translated by S. Morigulis. 270 pages, N. Y., The Macmillan Co.

THE Soviet way proposes to make life better. It is thoroughly grounded on a belief in evolution of which revolution is but a conscious step. It is carrying out to the best of its ability and at a higher level what started as a natural process in the evolution of matter into its living form. It is very important, then, for people who believe in the Soviet way and wish to create a future based on solid fact and the utmost of natural truth, to know how things ran by themselves before life became self-conscious. One should not be surprised, therefore, to find the most practical idealists on earth very much concerned about the seemingly remote issue of how life began in our material world.

Oparin is the associate director of the Biochemical Institute of the USSR Academy of Science. He took fifteen years out to devote to the question of how life began on this earth. His motives, of course, were scientific and not religious. His attitude is in general agreement with the Marxian approach, i. e., scientific, evolutionary and careful to allow for the struggle of the social classes. Indeed, throughout the ages discussion of the origin of life has very clearly reflected the special interests of those engaged in the discussion. Oparin's first chapter "Theories of Spontaneous Generation of Life" brings this out clearly and goes on to show that neither sudden creation nor a lucky accident are good principles of explanation.

Oparin then discusses the continuity of life. Reference is made to the classic work of Friedrich Engels, "Dialectics of Nature", which disposed of both spontaneous generation and the rival theory that life

is eternal, and favored the view that a very long evolution has taken place to produce living matter from ordinary so-called dead matter. About spontaneous generation Engels said: "It would be foolish to try and force nature to accomplish in twenty-four hours, with the aid of a bit of stinky water, that which it took her many thousands of years to do". The other view requires a special life force, which has always eluded scientific treatment and has been of service only in supplying spooks, angels, devils and the like.

Oparin plants himself modestly enough on this planet, and prefers to discuss "theories of the origin of life at some distant period of the earth's existence". From this point on the reviewer must warn the reader to prepare to learn a little chemistry and physics. Arguing from astronomical data and the evolution of the earth, Oparin figures out, for example, the great importance to life of the appearance of ammonia. From such beginnings evolution leads to very simple pre-tens. That, however, is not enough to make life. The proteins must form simple "colloidal" systems. These are fine emulsions, suspensions, or jellies. These jellies, in turn, evolve into primary organisms, i. e., the simplest living systems that manage to eat, breathe and reproduce. And, then, on and on goes evolution.

Although the volume we are praising is a bit technical toward the second half it is clear enough for intelligent people in its argument and conclusions. A very good reason for reading it, besides the great cultural value of considering the origin of life, is that it is a fine example of what the Soviet way is doing and will be doing in science.

L. Smith

The Stormy Winds May Blow But We Want Those Letters!

Last week we saw the WPA production "Big Blow", a tale of the Florida hurricane country. A hurricane

warns its victims by little spurts of wind that gradually turn into a driving force. So far we have had the little spurts of wind in the ways of short comments added after a correspondence or contribution, but the real driving force has not come and we are waiting for the hurricane of criticism, comment and suggestion, bouquet and brickbat, that should be upon us. This is the final call for letters that tell us whether our articles suit you, whether you like certain material or not, whether the Youth Section can be improved and how. We need your comments and ideas. Be generous! Write a long letter to your newspaper instead of a few words of post script! The more controversial letters will be published. So sit down and write! The Mailbox, L. Y. S., 427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.

Senas Vincas

Negyvėliai Tyli

Apyškaitė

(Pabaiga)

Ji grįžo atgal į stubą, sudribo ant sofos ir susikabinusios su savo duktere, gerai išsiverkė. Po tam Verutė išpaskojo savo dukterei, kas nutiko su Jurgiu ir senele, o ši išpaskojo, kaip ji kovojus su policistu, kad neduoti Jurgio mantos, bet policistas parodęs leidimą, kad Jurgio moteris turi pilną teisę prie savo vyro nuosavybės, tai turėjus skaitytis su policijos patvarkymais, o jei ne, tai būtų buvusi areštuota.

Tai pasiskundusios viena antrai, gerai išsiverkusios, užkando kiek vakarienes, užgesino žiburius ir sugulė. Kas dėjos Verutės, jos dukters, senelės ir Jurgio sielos, tai tik vienai tamsiai, poilsį atnešusiai nakčiai žinotina.

Jurgio Striūgo lavonas, prastutėliame grabe, tysojo prieš Švento Kazimiero bažnyčios altorių. Gale velionio galvos stovėjo vienintėlis gėlių vainikas su prisegtais ant siauros popierinės žodžiais: "Nuo Jo Mylimos Moters Agotos ir Sūnaus Jurgio."

Koks tai pasityčiojimas iš mirusio žmogaus! Kunigas Vanagas laiko gedulingas mišias už Jurgio vėlė nebuvelė... Žvakės tviks, kaip ant altoriaus, taip ir apie velionio karštą, bet ir tos, tai sprakšamos, tai liepsnelėmis linguodamos, tarsi juokėsi iš tos kunigo veidmainystės, kurią jis prieš altorių lošia. Net ir mirusiojo lūpos, kaip prieš pat mirsiant, išreikšdamos panieką kunigui, ironiškai nusišypsojo, tai ir tebesišypso. O žvakių skaidri šviesa tą negyvėlio šypseną dar labiau pagyvina.

Šale grabo sėdi ir Agota. Jos juodi rūbai ir juodas kyras ant veido, darė ją labiau panašią į šmėklą. Ji neva tai verkė. Šale jos sėdi ir velionio Striūgo vardą nešiojantis kunigo sūnelis, kuris, gal būt ir nežino, kokia tai bjauri veidmainystė, melas ir moraliskas supuvimas slepiasi po šventenybės užlaida.

Pasibaigus mišioms, vikaras lipa į sakyslą ir pradeda pamokslą apie paklydusią avelę ir sūnų palaidūną. Paskui, prilygęs Jurgį prie ant sūnaus palaidūno, pareiškė, kad jis sugrįžo prie dvasios šventos, išsispaviojo iš viso gyvenimo ir mirė priėmęs sakramentus ir paskutinį patepimą aliejum šventu. O baigdamas pamokslą akcentuotai apeliavo į bedievių:

"Todėl jūs, bedieviai, kurie bliuzniate ant kunigų, pasekite Jurgio pėdomis ir grįžkite prie vienos, kaip Jurgis kad sugrįžo!"

Senelė dėdienė, kuri atkrapino paskutinį kartą atsisveikinti Jurgį, išgirdus tuos kunigo žodžius, nepajėgė išlaikyti apmaudo. Ji pašoko ant kojų ir ant visos bažnyčios suriko:

"Meluoji, kunige! Jūs jį negyvą išpaviedojote, negyvam į burną įgrūdote sa-

kramentus ir negyvą atvertėte prie tikėjimo! Ne jo dūša jums rūpi, bet palikę keli šimtai dolerių! Suėdėte jo gyvenimą, numarinote tarp dviejų latrų, ir dar meluojate, kad jis sugrįžo prie tų, kurie jį gyvą suėdė! Galite meluoti, nes negyvėliai tyli!"

Senelės tie žodžiai, galima sakyti, reikė tą patį, kad ir bomba būtų eksplodavus bažnyčioje! Vikaras, besiklaupęs, kad užduoti už velionio dūšią poterių, dvilinkas sustingo! Jo burna, kaip išsižiojo, ką tai sakyti, taip ir žioptojo. Visi žmonės sužiūro į senelę ir bažnyčioje užviešpatavo tokia tyła, kad ir žvakių lengvutis spraksėjimas buvo girdimas.

Senelė atsistojo, priėjo prie grabo, uždėjo savo ranką ant nabašniko rankos, pabučiavo mirusio kaktą ir iškiutino iš bažnyčios... Paskui ją, tą patį padarę, išėjo ir Verutė, jos dukterė bei keletas velionio draugų, kurių visos pastangos, kad atimti mirusio lavoną iš bažnyčios globos ir palaidoti laisvai, kai pats velionis reikalavo, nuėjo veltui.

Senelė, visai sunegalavus, sėdėjo minkštame krėse ant savo namelio prieangio porčių. Prieky namelio, dviejuose lapuose medžiūose, kuriuos ji prieš trisdešimt metų pati pasodino—lermavo susipešę žvirbliai. O ant įdėto medijų paukščių namelio stogelio, čiuolbėjo baltasnapis špokas. Šale senelės, tik kitame krėse, sėdėjo Verutė ir garsiai skaitė laikraštį tilpusią apysaką. Pro saulutės veidelį, lig vieni antrus vydamiesi, plaukė rytų link tai visai palši, tai truputį tamsesnį, murzini debesėliai. O gatvė, tarsi automobilis vydamiesi, šmėžavo debesėlių šešėliai.

Prie namelio vieno debesėlio lydimas, privažiavo automobilis ir apistojo. Iš jo išlipo šilkuose šlaminti, raudona, kaip burokas Agota Striūgienė. Senelė tai pamčiusi, išplėtė akis, išsižiojo ir, tarsi suparalyžiuta, spoksojo į nelauktosios viešnios figūrą. Nustebo ir Verutė ir laikraštis iškrito iš jos rankų. Ji norėjo ką tai sakyti, bet Agota, uždėjus deimantiniais žiedais apmaustytus pirštus ant vartelių, autoritetingai prabilo:

"Aš atvažiavau padaryti tvarką su savo vyro palikimu. Šis namas yra mano nabašniko vyro nuosavybė ir dabar man priklauso. Taigi, gerbiamos mano vyro meilužės, teiksitės už namelį mokėti dvidešimt penkis dolerius randos kas mėnuo, arba išsikraustyti."

Senelė tai išgirdus pašoko ant kojų ir norėjo ką tai sakyti, bet... Susiėmus abiem rankom už krūtinių ir nei žodžio neištarus, vėl sudribo į krėslą... Jos akys blizgėjo, kaip stiklinės... Veidas nubalo ir ji, nespėjus nei akis užmerkti, nei lūpas suverti, tarsi nuodingos vilyčios per pačią širdį perverta—mirė nei žodžio neištarus...

Vasaris, 1938, Gibbstown, N. J.

Anglies Dulkės

Anglies Biznis Esas Geras

Nesenai, Hazleton, Pa., įvyko kietosios anglies "busterių" mitingas, kuriam kalbėjo Anthracite Industries direktorius Oscar Ostby, iš New York. Biznierių mitingui jis pareiškė, kad imant visą kietosios industrijos biznį sykiu, biznis esąs geras.

Beveik galima tam tikėti: jok darbininkų algos apkapotos, o jie ir dirba negirdėta paskuba.

Anthracite Savaitės

Kaip depresija aplamdė šią industriją, baronams yra sunku atgauti savo rinkas, kurias jie turėjo pirma depresijos. Bet jie nėra tie, kurie ramiai norėtų akis užmerkti. Jie, tiek veikia, kad atsteigtų iš savo industriją, kad ir prieš vėją pučia. Nors alieus, elektra ir gasas iki šiol tėra naudojami per turtingesnį luomą žmonių ir turčius, vienok ir

tas sudaro bizniui pavojų ir vis labiau grėsia.

Kad užbėgti tam už akių, baronai visokias istorijas rašo ir garsina anglies gerumą bei patogumą. Kitos kompanijos net melsvai dažo angli, kad įtikinti pirkėjus jos gerumu. Jau antri metai, mainų apylinkėse, skiria savaitę anglies garsinimui. Per tas savaites bile kur pamatysi didžiulius anglies šmotus ir tik "gerkis." Vyriausiai prie to, garsinama automatiškas naujai išrastas aparatas, "Stoku" vadinamas, kūrenimui anglies ir šildymui.

Puiki tatau mašina. Bet ji reikalauja elektros jėgos. O kas myli įsigyti tą aparatą, tai turi paberti \$800.

Vargiai baronams gelbėtos savaitės demonstracijos savo anglies. Kad jie pade-monstruotų numušdami kainas, tai rinkoje greičiau "kamšatis" atslūgtų.

Laimė dar baronams, kad elektros, aliejaus ir gazo gamintojai, bei tų šilumų aparatų gamintojai, yra tokie dolerių dievačiai, kaip ir baronai, tai dėlto masėms nėra prieinama šie parankumai. Kitaip, baronai turėtų labai greit atsisveikinti su anglies industrija ir visu bizniu.

Mainierių Sumanymas

Daugelis UMWA lokalu, Lackawanna pavieta (Scranton, Pa., apylinkė), priėmė rezoliucijas reikalaujanti, kad taikymo board viršyla dalyvautų posėdžiuose, kad aina nagrinėjimas mainierių skundų. Mat, per 35 metus ta ypatieka niekad nėra girdėjusi jokio mainierių skundo nagrinėjant board. Kada boardas, kuriame nagrinėja UMWA ir baronų atstovai, nesusitaiko kokiame klausime, tai viršyla, neturėdamas jokio supratimo apie tam tikrą klausimą, lemia savotiškai, visuose atsitikimuose, už baronus.

Rezblucijos patiekto būsima trijų distriktų konvencijai.

jai. Tai vienas puikus mainierių žingsnis. Bet daug panašių žingsnių dar reikėtų atlikti. Verta ir labai verta įsisiūbuoti už savo reikalus.

Persergsti

Nesenai įvyko UMWA 7-to distrikto konvencija. Distrikto vadai alermavo, kad šiame distrikte pasireiškias priešujinis judėjimas, dualizmas. Distrikto vadai susekė, kad esama judėjimo už sutvėrimą kitos mainierių unijos, kuri eisianti su ADF vadovybe. Jeigu tai tiesa, tai apgalėtina. Būtų labai didi nuoskriauda skaldyti taip vieningą ir seną uniją, kaip ši.

Bet jeigu taip įvyktų, tai daug atsakomybės pulių ir ant pačių šios unijos vadų. Juk niekam nepaslapstis, kad vadai su mainieriais visai nebesiskaito.

Lewiso Žodis

Porą savaitių atgal, Pennsylvania anglies komp. pranešė, kad atidarys Ewen kasyklą Pittstone, jeigu darbininkai sutiks nusimūsti algas, panai-kindami pavienių mainierių sistemą (atsisakys nuo kontraktinio darbo, o ims dieninį). Iki šiol dieninė alga buvo \$7.15 mainieriui ir \$6.38 leiberiui, jeigu prisidavo dirbt kompanieng darbą, ar dirbti pas kontraktorių. Nuo dabar komp. pasiūlė dieninį darbą visiems anglies kasėjams ir su tokia alga: mainieriui \$6.18, leiberiui—\$5.75.

Lokalo viršininkai (jie skir-ti distr. viršininkų) spyrsi už priėmimą šių sąlygų, nes ki-taip komp. neatidarysianti mainos, o jie nunešią "čartė-rį" ir knygos distriktui ir... "sudie, darbėli, amžinai." Ty-lėjimu mainierių algos likosi nusimūstos. Bet po to, komp. pareiškė, kad tik pusę kasyk-lų teatidarys. Čia tuojuas nu-tarta neiti darban, kol visa kasykla nebus atidaryta. Zi-noma, kasykla nedirba.

Bet štai, po visų ceremoni-jų, Lewisas atsiūcia patvar-kymą, kad komp. neturi teisės mušti algų, neigi darbininkai turi teisę nusimūsti.

Jeigu tai tiesa, tai sveikin-tina.

Nepadoru ir Slykštu

Susquehanna Collieries kom-panijos 3,000 mainierių dar vis kovos lauke, tebestreikuoja. Niekas dar neturi užten-kamai jėgų juos gražinti dar-ban. Šie darbininkai perėjo visus tiesioginius kelius nuro-dydami, kad jie toliau nebe-pakenčia darbo sąlygų ir jie pasirinko streiko kelią. Unijos aukštieji vadai į tai ranka nu-mojo. Dabar, kada streikas įsisiūbavo, tai vadai visokio-mis priemonėmis verčia at-šaukti streiką, tai tada jie iš-klausysią skundą taikos board-e. Šie streikieriai mato išda-vystę, nes kaip vadai jų rei-kalus išklauso, kada jie ne-išklauso kitų pusės tuzino lo-kalu, kurie šaukiasi išklauso-mo ir grąšina streiku.

Jokiomis priemonėmis nega-lint streiką sulaužyt, dabar unijos atstovas išsiuntinėjo sa-vo privatiškus laiškus visiems streikieriams (adpesus gavęs komp. ofise) kviesdamas visus grįžti darban, arba balsuoti už ar prieš grįžimą. Jam rūpi nors menką dalį darbininkų sugrąžinti darban ir pasėti su-irutę, kad tuomi streikas su-irtų. Greta to, per radio, aną dieną, jis iškoliojo streiko va-dus, išvadindamas juos ne-mokšomis, tamsūnais, nesu-prantanciais unijos reikalų ve-dimo ir kitoniskais.

Gal kam netikėtina, bet taip dedasi mūsų unijoje.

Požeminis.

Hendaye. — Generolo Franco bombininkai užmušė dešimt nekariškių žmonių ir sužeidė per 50, užpuoldami Figueras miestelį, Francijos pasienyje.

John C. Metcalfe (dešinė), kuris buvo valdžios pasiųs-Bund), rodo kai kuriuos dokumentus kongresmanui Dies tas į Amerikos nazių organizaciją (German-American ir pareiškia, kad tą organizaciją vadovauja Vokietijos Naziai.

LIETUVOS ŽINIOS

MARIJAMPOLĖ

Ūkininkai Skriaudžia Laukų Darbininkus

Paskutiniu laiku vis dau-giau nusiskundžiama, kad ūkininkai dažnai nesistengia geriau sugyventi su laukų darbininkais. Nežiūrint šių darbininkų trūkumų kaime ir jų darbo jėgos pigumo (dau-giau, kaip 50 litų už darbų-mečio mėn. ūkininkai darbi-ninkams nemoka), ūkininkai nevisuomet sąžiningai su dar-bininkais atsisakito arba žy-miai suvilkina atsisakitymą tuo už darbą. Pasitaiko atsitiki-mų, kad ligi naujų metų sam-būtų žymiai daugiau uždirbės.

dytus žmones, atėjusius dirbti gegužės ar birželio mėn., jau dabar dėl kokių nors priežas-čių atleidžia, kadangi laukuos jau ne tiek daug darbų. Šitai ūkininkams atneša tam tikrą naudą: samdant iki Kalėdų, paprastai sulygstama žymiai pigiau, po 25—30 litų mėne-siui, kadangi darbininkas ūkyje bus darbo ir nedarbo metu. Tad po dviejų—trijų mėn. darbo atsakymas tokiam žmogui yra ne kas kitas, kaip tik skaudri skriauda, kadangi darbininkas, dirbdamas tuo už darbą. Pasitaiko atsitiki-mų, kad ligi naujų metų sam-būtų žymiai daugiau uždirbės.

Vajus Gavimui Dienraščiui "Laisvei" NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Prašom į talką visus dienraščio "Laisvės" skai-tytojus gaut savo dienraščiai naujų skaitytojų.

Vajus Bus iki 1 d. Gruodžio-December

Jis bus du mėnesius laiko. Tuom laiku naujai užsirašiusiems "Lais-vės" kaina bus tik \$5.00 metams ir \$2.75 pusei metų. Gi reguliarė "Laisvės" kaina yra \$5.50 metams ir \$3.00 pusei metų.

Seniems skaitytojams kainoje nuolaidos nėra

Piniginės dovanos dalyvaujantiems Konteste gavimui naujų skaitytojų

1—\$50; 2—\$35; 3—\$25; 4—\$20; 5—\$18;
6—\$15; 7—\$12; 8—\$10; 9—\$7 ir 10—\$5.

Tuoju stokite į kontestą ir laimėkite vieną iš aukščiaų pažymėtų do-vanų. Dažniausia dovaną gauna tie, kurie pradeda darbą pačioje pra-džioje vajuas. Tad nelaukite nieko, ale tuoju stokite į darbą. Gaukite savo dienraščiai naujų skaitytojų, gaukite sau dovaną.

Kaip Geriausia Gauti Naujų Skaitytojų

Geriausias būdas gavimui naujų skaitytojų yra ėjimas tiesiai į namus. Namuose galima plačiau pasikalbėti, lengviau įrodyti naudingumą skaityti "Laisvę." Dabar labai svarbus momentas gavimui naujų skaitytojų, nes ka-ro pavojus yra bausis rūpestis kiekvieno žmogaus ir kiekvienas mąstantis žmogus nori skaityti žinias.

Prašome Tuoju Užsiregistruoti

Kiekvienas apšvietą branginantis žmogus privalo platinti dienraštį "Lais-ve." Nes "Laisvės" platinimas yra labai svarbus apšvietos darbas. Tuoju užsiregistruokite kaip kontestantas ir tuoju pradėkite šį svarbų apšvietos darbą. Rašydami kontesto reikalų adresuokite:

"Laisvė," 427 Lorimer St.,

Brooklyn, N. Y.

Dėl vieny ir kitų priežasčių laukų darbininkai skaitlingai dabar lanko kult. klubo juris-konsultą.

Reikėtų Sudrausti Rabinų Sauvaliavimą

Žydų ritualinis įstatymas griežtai reikalauja prisilaikyti košero taisyklių, ir dėl to be galo gerai pelnosi Telšių ra-binai ir riezinkai. Pav.: viš-čiuko papjovimas kaštuoja 60 ct., o pats viščiukas dažnai te-kaštuoja tik 50 ct. Už žąsies ar anties papjovimą—1 litas. Dabar kyla klausimas, koks yra skirtumas tarp viščiuko papjovimo ir žąsies. Žydų vi-suomenė pageidauja, kad Kai-nų tvarkytojas į šį reikalą griežtai įsikištų ir sumažintų už ritualinį skerdimą kainas, iš kurių labai gerai pelnosi Telšių rabinai ir "riezinkai", bet nuo to nukentėta neturin-goji Telšių žydų visuomenė.

Amerikoniškas Gengsteris Utenos Vaistinėje

Rugsėjo 15 d., turgadienį, kai apie 17 val. apskr. savi-valdybės vaistinėje, sumažė-jus darbu, vaistų laukė tik 1 moteris, tuomet nervuofais judėsiais įėjo vidutinio ūgio akiniuotas žmogus ir užbėjęs už bufeto atstątes revolverį pareikalavo iš prov. Kuprio-nio: "Atiduok pinigus!" Kup-rionui pasitraukus nuo auto-matinės kasos, piktadarys ati-darė greta kasos esantį stal-čių, bet nieko ten jam reikia-mo neradęs, pasišalino nepa-lietę kasos.

Buvo pakeltas aliarmas, at-vyko policija, bet piktadarys spėjo pasislėpti.

Vaistinėje be p. Kuprionio buvo vaistininke p. Bartasie-nė, laukusi vaistų moteris ir, rodos, tarnaitė.

Laisvoji Sakykla

KODEL VISI LAISVAMANIAI TURĖTŲ ORGANIZUOTIS IR VEIKTI?

Pasidėkavojant ankstyvai Amerikos lietuviuose laisvamanių veiklai, šandien lietuvių progresyvis judėjimas, proporcionaliai imant, yra nepalyginamai stipresnis už daugelio kitų tautų progresyvių judėjimą.

Amerikos lietuvių progresyvis judėjimas pasireiškė su pradžia laisvamanių judėjimo. Laisvamanybės besiplečiant, pradėjo tvertis ir augti įvairios progresyvių organizacijos nacionaliu mastu. Susitvėrė Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Tėvynės Mylėtojų Draugija, Lietuvių Socialistų Sąjunga, Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija ir daugybė lokalinių draugijų bei klubų. Paskiau pasirodė gyvenime ir Lietuvių Komunistų Frakcija ir vėliausia Lietuvių Darbininkų Susivienijimas.

Tos visos organizacijos susitvėrė iš tų žmonių, kurie jau buvo pasiiluosavę nuo tikybinių prietarų. Ačiu tai pažangai, šandien turime tris dešimtis ir kelis periodinius leidinius.

Be laisvamaniško judėjimo vargiai tiek kultūrinio darbo būtų nuveikta. Ir natūralu, kol darbininkai tiki kunigų bauginimui "amžinu pragare degimu ir dantų griežimu po mirties" už skaitymą pažangios literatūros ir ėjimą klausytis darbininkų prakalbų, tol sunku iš jų ko betikėtis progresyviu judėjimu. Tik nuo prietarų atsikratęs žmogus gali suprast vertę progreso, kuriame glūdi ir tikinties žmogaus gėrbūvis.

Tiesa, ir tikinti darbininkai stvoja ir pripuolamas kovas už bendrus reikalus. Streikuose jie labai energingai veikia. Bet pasibaigus streikui, jie vėl eina kunigų nurodomais keliais ir vėl neša išnaudojimo kryžių — gana tankiai — iki mirties.

Pirmieji Laisvamaniai Nepaisė Kunigų Teroro

Laisvamanybės prasidėjus plėstis tarpe Amerikos lietuvių, kunigai jautėsi pilniais viešpačiais ir žiauriausiai terorizavo kiekvieną, kuris tik pamėginavo išvesti vieną kitą iš kunigų globos. Apart daug nukentėjusių žmonių laisvamanybės kūrėjų, kaip tai Dr. Jonas Šliupas, d. Perkūnas, M. X. Mockus ir kiti, dar daugybė nukentėjo ir lokalių laisvamanybės veikėjų, kurie tik savose kolonijose sklėdė laisvą idėją. Čia gal bus ne pro šalį prisiminti nors porą atsitikimų, kurie savo kolonijose nukentėjo nuo kunigų teroro ir kokias priemones kunigai naudojo prieš juos.

1907 metais, angliakasyklų miestelyje, Spring Valley, Ill., pasidarbavimu d. Juozo Gvazdinsko, tapo suorganizuotas laisvas nuo bažnytinių pareigų pašalpinis klubas. Tokis įvykis tuomet buvo nepaprastai dalyku, nes iki tam laikui čia buvo visos draugijos po kunigo kontrole. Už tai kun. Valaitis baisiai įsirdo ir per pamokslą bjauriai iškeikė d. Gvazdinską ir kitus to klubo narius, įvardydamas "anarchistus", "paleistuvius" ir kas tik jam ant liežuvio atėjo. Drg. Gvazdinskas, to viso nepakęsdamas, parasei kun. Valaičiui pareikalavimą, kad jis atskųtų tuos visus šmeižtus, primetus klubo nariams. Vietoj atsaukti, kun. Valaitis, su Chicago kunigais ir koku ten advokatu, ant Gvazdinsko sudarė daugybę suklustuotų skundų, kad jis tvertis anarchistų ratelius, siuntinėjęs

grasinančius laiškus ir tam panašiai. Kas ten, prisitaikęs prie d. Gvazdinsko rankraščių, parasei jo vardu kun. Valaičiui grasinantį laišką, o vienas jaunas kunigas iš Chicago stėjo liūdyti, kad tas laiškas esąs tikrai Gvazdinsko ranka parašytas ir tuos visus kunigiškai suklustuotus skundus pridavė federalio distrikto teismui.

Vieną popietį, Spring Valley's pašto prižiūrėtojas pakviečia d. Gvazdinską į paštą, kurioje jį pasitinka Jungt. Valstijų "deputy" maršalas ir neduoda progos nė namiškiams pranešti, nugabena d. Gvazdinską į Peoria, Ill., ir uždaro į kalėjimą, o ant rytojaus tampa nugabentas pas teisėją, kur keli kunigai ir jų advokatas, visi prisiputę melų, buvo gatavi prieš Gvazdinską liūdyti. Bet d. Gvazdinskas pareiškė, kad jis niekuom nekaltas ir pareikalavo teisimą atidėti. O tuom patim kartu draugai subruzdavo jo įieškoti ir atradę išėmė jį ant kaučijos ir taip visos kunigų klasės tapo nugalėtos. Bet vis viena d. Gvazdinskui sudarė daug lėšų ir sugaišties. Taip pat ir jo draugams.

Kitas dar šlykštesnis darbas buvo atliktas kunigo Gedeikio East St. Louis, Ill., 1910 metais. East St. Louis jaunimas, kuris buvo susispietęs į Jaunuomenės Draugystę po Prieglauđa Švento Kazimiero, pradėjo išsilaužti iš po kunigo prieglaudos ir nuo bažnytinių pareigų. Tas jaunimas rengė vakarus Naujų Metų vakare, o kun. Gedeikis per pamokslą įsakė, kad "nė viena dora moteriškė neturi išdrįsti eiti į tų paleistuvių vakarus". Bet jaunimas prisivedė užtektinai moterų ir merginų ir visi kartu linksminosi per vakarą. Tarpe tų, ką neklausė kun. Gedeikio, buvo ir draugė Ursulė Zakonaitė. Drg. Zakonaitė buvo tik apie metai atvykusi iš Lietuvos, todėl kunigas Gedeikis ją į pasirinko savo auka. Mat, Jungtinėse Valstijose yra įstatymas, kuriuomi pasiremiant galima išdeportuoti atkelti, ten, iš kur jis atvykęs, jeigu jis neužsilaiko moraliai bėgyje pirmų trijų metų. Tuom i įstatymu, kartais, naudodavosi čionais Rusijos caro šnipai išprovokavimui Rusijos politinių prabėgėlių.

Vienas buvusių caro šnipų tuom laikui dirbo prie Emigracijos Inspektoriatu, St. Louis, Mo. Tas šnipas buvo latvių tautos, bet gerai vartojo ir lietuvių kalbą. O kun. Gedeikis panaudojo to šnipą gabumams ir juodu sudarė šlykščiausių melų skundą prieš Ursulę Zakonaitę ir pridavė Emigracijos Inspektoriatu. Viskas buvo sudaryta nepaprastu greitumu ir kad namiškiai nepastebėtų, tas šnipas apgavimai prisitaikęs išsivedė Zakonaitę ant gatvės, kur Emigracijos viršininkas jau laukė jos su varantų ir nusigabeno į St. Louis, Mo. Ant rytojaus tampa nuvesta pas Emigracijos Inspektoriatu ant tardymo, o tas šnipas prisitaikė jau už perkalties netoją. Na, ir "perkalbėjo"; jos atsakymus išvertė taip, kaip kad judu su kun. Gedeikiu buvo suplanavę, kas perėjo visus šlykštumo rubesius. Į Inspektoriatu paklausimai, "kur gyvenai?" Zakonaitė atsako: "pas savo seserį." Vertėjas pervertė, "turiu kambarį karčiamoj ir ten gyvenu." Į paklausimą, "kuom užsiimi dėl pragyvenimo", Zakonaitė atsako "dirbu skerd-

dykloje." Šnipas išvertė, "priminėju visokius vyrus, išėmus negrus, ir taip pasidarau pragyvenimą."

Tai taip tas šnipas "perkalbėjo" visą Inspektoriatu tardymą. Pasibaigus tardymui, šnipas jai sako, "tavo visi atsakymai geri ir čia nėra nieko įkriminuojančio, todėl be baimės gali pasirašyti ant tardymo popierių." Drg. Zakonaitė, nepermatydama, kad jis yra toks bjaurus žmogus, įgudęs šnipas, ir pasitikėdama jo malonumu, pasirašo po tuom šlykščiu vertimu!

Giminės ir draugai, nesulaukdami jos grįžtant, suskubė įsusi įieškoti ir galų gale atrado, kada jau taip šlykščiai buvo įpaimta. Giminės ir draugai, pasitarę, paima advokatą, išreikalauja naujo tardymo, pastato kitą perkalties netoją ir žinoma, kvotimas iš-eina kitaip, teisingas, pristatytį liūdiėjimui iš jos dirbtuvės ir buvo manoma, kad viskas išeis gerai. Bet Inspektoriatu, greitai nenorėdamas parodyti to šlykštus įvykiu Emigracijos departamente, nors ir pavėrė tą šnipą nuo darbo, bet motyvuodamas, kad ji užsina to, ką pirmiausia buvo "prisipažinusi" ir todėl rekomendavo teismui išdeportuoti d. Zakonaitę. Taip ir tapo nuteista, neatsižvelgiant į jokių teisingų įrodymus. Kun. Gedeikio šlykštūs melai irgi prisidėjo prie tokio nusprendžio.

Tuomet d. Zakonaitės gelbėjimui pradėjo aukos ir patarimai plaukti iš plačios Amerikos kolonijų. Daryta apeliacijos iki pasiekė aukščiausių šalies teisimą. Išlaidų susidarė į \$600, kas tuose laikuose buvo didelė suma pinigų. Bet tas visas triušas nuėjo niekais, nes aukščiausias teismas patvirtino pirmutinio teismo nuosprendį.

Tik kadangi ta visa procedūra tęsėsi apie 6 metus, drg. Zakonaitė jau buvo vedusi. East St. Louis parapajonai jau buvo už ištvirkavimą išvėję kun. Gedeikį. Tik tada, naujamas kun. Petraitis, kuris norėdamas tos vietos, parapajonams prigelbėjo įvykti kun. Gedeikį ir norėdamas pasirodyti geresniu, pridavė Imigracijos Inspektoriatu pasigalėjimo prašymą ir pats, su keliais žymesniais žmonėmis, nuėjęs pas Inspektoriatu, palidiję, kad kun. Gedeikis yra toksai, kad galėjo ir neteisėybę pasakyti ir kad pastaruoju laikui d. Zakonaitė yra vedusi ir gyvena pavyzdinčiai. Tai tik toliu būdu d. Zakonaitė galėjo pasilikti Amerikoje neišdeportuota. Bet kun. Petraitis vėliaus pasirodė irgi neblogesnis progresyvių žmonių edikas.

Dabar Dvasiškią Atvirai Išėjo Už Fašizmą

Patsai popiežius laimina didžiausį barbarą—fašistą gen. Franco, kuris visą Ispanijos žemę aplaistė katalikų krauju, žudydamas ir civilius žmones, moteris ir kūdikius. Tą fašistų skerdynę Ispaniją dvasiškią mėgina pateisinti, sakydama, kad tas karas esąs už krikščionybę. Nejaugi pagonyms maurai ir savo šalyje pasamaugės krikščionybę Hitleris, eitų į Ispaniją ginti krikščionybę? Juk tai absurdas! Austrijos kardinolas Iniceris įsakė savo vyskupijos bažnyčioms skambinti varpais ir laikyti speciales pamaldas už Hitlerio sveikatą—už to fašistų tešveikatą, kuris atėmė pasikutinę laisvę iš Austrijos katalikų, kaip ir iš visos jos liaudies.

Kaip ir dabar čionai Amerikoje ir kitur, pradėjus darbininkams organizuotis į geresnes unijas, kad išsikovojuis didesnį duonos kšnį, geresnę ateitį, tai katalikų dvasiškią toki darbininkų judėjimą apšaukia komunizmu ir kviečia visus pasaulio katalikus į kovą

prieš tą darbininkų vienijimąsi.

Todėl dabar laisvamaniams ir yra geriausia proga. Jeigu mes būtume gerai susiorganizavę, mes lengvai galėtume numaskuoti tuos fašistų talkininkus katalikų akyse ir išvestume katalikus iš to jų užburto rato, į kovas už jų pačių kasdieninius reikalus ir prieš fašizmą.

Jau Turime Gerą Pradžią

Pereitą gruodžio mėnesį, Chicago laisvamanių pasidarbavimu, tapo suauktas laisvamanių suvažiavimas Chicago, kuriame tapo iš naujo ir ant naujų pamatų suorganizuota Amerikos Lietuvių Laisvamanių Eitinės Kultūros Draugija. Suvažiavimas savo rezoliucijose patiekė naujus gerus planus ateities darbui ir pagamino atatinamą konstituciją. Šį pavasarį išleido puikų žurnalą "Laisvamaniš", kuriame telpa daug gerų raštų, suvažiavimo rezoliucijos ir draugijos įstatai. Žurnalo gerumą liūdią ir tas, kad prisiejo daryti antrą laidą. Dabar gauname gerą paramą ir nuo Lietuvos draugų laisvamanių. Jie, apart "Laisvosios Minties", leidžia daugybę brošiūrų, kurios gyvais faktais nušviečia visas klaidas.

Trumpai sakant, jau turime gerą pradžią, gerą fundamentą, ant kurio galime išduvoti stiprią laisvamanių organizaciją. Dabar ko reikia, tai visų kolonijų laisvamaniams imtis už darbo ir tverti Amerikos Lietuvių Laisvamanių Eitinės Kultūros Draugijos kuopas. Kol kas įstojimas į draugiją 25c, metinė mokestis 50c. Pirmučiausiai turėtų pradėti darbuotis Pennsylvanijos ir Naujosios Anglijos draugai laisvamaniai, nes čionai buvo visa "šluptarnių" tvirtovė.

Dėl platesnių informacijų reikia kreiptis prie draugijos centro: A. L. L. E. K. D. Centro Komitetas, 10413 S. Michigan Ave., Chicago, Ill. J. N. Simans, O. D.

LOST CREEK, PA.

Iš Lietuvos Demokratių Klubo Susirinkimo

Susirinkimas įvyko 11 d. October, 7:30 valandą vakare, Sweets Hall, kamps Main ir Lloyd gatvių. Susirinkimo vedėju buvo jaunas ir energingas žmogus Bolley Overa, sūnus drg. Overatienės, neuilstančios darbuotojos lietuvių judėjime. Turii tiek pasakytį, kad labai yra naudinga lankyti tie susirinkimai, todėl, kad niekur negali tiek lietuvių jaunimo matyti, kaip lietuvių demokratų klubo susirinkimuose. Vienas iš svarbiausių, tai kad tie jaunieji lietuviai darbininkai stengiasi lietuviškai kalbėti susirinkime, bando būti labai draugiški, o kas šandien yra svarbiausia, tai draugiškumas palaikyti jaunųjų tarpe. Minėtame susirinkime lankėsi ir kongresmanas James Geldeja iš Coaldale, Pa., kuris gana gerą prakalbą pasakė, nurodydamas skirtumą tarpe republikonų ir demokratų. Taigi, svarbu labai yra lankyti tuose susirinkimuose todėl, kad jaunieji ir senieji darbininkai labai tēmija, ką "L-vės" skaitytųjai kalba ir kokius planus duoda ir su viskuo sutinka ir labai pagerbia. Dabarties minėtas klubas turi išrinkęs į progresyvių komitiją iš S. Kuzmicko ir K. Naravo, surengimui prakalbų. J. Pacauskas išrinktas darbuotis visais reikalais, kaip garsintojas. Taigi, draugai "Laisvės" skaitytojai tēmykite spaudą, lankytie Lietuvių Demokratų Klubu susirinkimus, o svarbiausia, kaip atvažiuos "Laisvės" redaktoriui, tai paaiškins, už ką reikės balsuoti.

Užkviečia Komitetas.

ČECHOSLOVAKŲ KULTŪRA

(Tąsa iš 2-ro pusl.)

auklejime, o politinių srovių diferenciacija populiarina socialines problemas ir kelia politinio savarankumo mintis. Čechoslovakai, galima sakyti, buvo politiškai subrendę jau prieš karą ir, jeigu karo nebūt buvę, jie būtų sau laisvę išsikovoje ir iš Austrijos imperijos. Tos kultūros palikimas iš anos kartos buvo paveldėtas nepriklausomosios Čechoslovakijos po karo ir atskirų kultūros šakų darbininkų nuopelnai yra plačiai žinomi ir už Čechijos ribų. Rašytojų vardai: Herites, broliai Čapekai, Čapek—Chod, Hašek, Šramek, Dyk, Kukučín, Jeseňsky, Hurban, Horvath, Hilbert ir kitų yra žinomi ir Europos literatūrai. Pragos tautinis čechų teatras jau buvo žymus ir prieš karą, o dabar yra vienas geriausiųjų teatrų Europoje, Čechų muzika, vedanti savo tradicijas dar nuo 1348 m., nuo Smetanos, Dvoržako, Fibicho ir Kovaržovičo laikų čechų kompozitorių vardus įrašė ir Europos muzikos istorijon. Čechų liaudies melodijų kompozitoriai: Janacek, Bella, Figuš—Bystřy, Moyzes, Trnavsky ir kiti puikiai kultūvuoją liaudies dainas, spėjusias pargarsėti Europoje. Visos kultūros srityse čechai pasireiškė gabia, sumania, pilna iniciatyvos tauta, galinčia varžytis su bet kuria senos kultūros tauta Europoje.

(Iš "L. Ž.")

LICENSES

BEER, WINES & LIQUORS

WHOLESALE & RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 2209 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 2423 Avenue U, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

PETROS COCKROS

444 1/2 Fete Strand's Tavern

2423 Avenue U Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2780 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 247 Pennsylvania Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

OTTO JARENDT & CLARA JARENDT

3138 Fulton St. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 2732 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 3224 Church Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MATTHEW MURPHY

3224 Church Ave. Brooklyn, N. Y.

Nauja L. Pruseikos Knyga

IŠDAVIKAI

Amerikos Istorijoj ir Sovietų Sąjungoj

Atsikračius Anglijos monarchijos, Jungtinėm Valstijom ėmė 88 metus apsivalyti nuo šnipų.

Kas buvo tie šnipai ir kaip J. V. valdžia nuo jų apsisvalė, skaitykite Pruseikos knygoje.

Dabar plienine šluota šluojama Japonijos, Vokietijos ir kitų šalių šnipai iš valdžios ir pramonės įstaigų Sovietų Sąjungoje. Apvaloma šalis nuo išdavikų. Ar Sovietų Sąjungoje susekami šnipai—šalies išdavikų—vortinkliai turi panašumo į buvusius Jungtinėse Valstijose, pasakys jums Pruseikos knyga.

KAINA TIK 15c

Tuojuo įsigykite ją ir skaitykite. Mokestį galite prisiųsti U. S. A. pašto stampomis, 3c ar 5c vertės.

Tą knygą išleido dienraštis "Vilnis"

Ją galite nusipirkti iš "Laisvės." Reikalaudami prisiųsti adresuokite:

LAISVĖ

427 Lorimer St.

Brooklyn, N. Y.

GARSINKITES "LAISVEJE"

Telefonas: Humboldt 2-7964

Dr. J. J. Kašiaučius

530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8
Nėra valandų sekmadieniais

Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS

50 Court Street

Tel. Triangle 5-3622

Brooklyn, N. Y.

168 GRAND STREET

Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 8-7179

Fotografas

Traukių paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir kraujavimas sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir nedidinu tokio dydžio, kokio papageidaujama. Taipogi atmalioju įvairių spalvomis.

JONAS STOKES

512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line

BROOKLYN, N. Y.

Tel.: Glenmore 5-6191

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Keksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caher ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausiam kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls. Stundame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, sutelksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

GRAŽUS DAINŲ VAKARAS

Pereito sekmadienio vakare, Ukrainų Salėje, Brooklyn, teko gėrėtis gražių dainų programa. Rengė Lietuvių Meno Sąjungos Centro Komitetas. Publikos buvo vidutiniai. Nuotaika labai draugiška.

Programos pirmuoju numeriu buvo Bangos Choras iš Elizabeth, N. J. Jis gražiai sudainavo keletą dainelių, vadovaujant Aldonai Klimaitėi. Antruoju numeriu buvo Brooklyn Aidbalsiai. Jie davė keturis smotus iš lietuvių liaudies motyvų — "Oi džiūm, džiūm, džiūm," "Širmas žirgas," "Tykus buvo vakarėlis" ir "Noriu miego" (su šokių). Nors jų sudainuotos dainelės visos buvo gerai išpildytos, bet "Širmas žirgas" žmonėms patiko geriausiai. Ši liaudies komiška dainuška pataikė į klausovų ūpą, arba, kaip anglai sako, sudarė hit.

Po to sekė Choras Pirmyn, iš Great Necko. Greatneckiečiai pasirodė gerai. Choriui Pirmyn vadovavo jo mokytojas Geo. Kazakevičius.

Drg. V. Bovinas pasakė tinkamą kalbą apie veiklą meno srityje, nurodinėdamas, ko ir kaip siekia Lietuvių Meno Sąjunga.

Antruoju išėjimu Aidbalsių ensembleis sudainavo "Komunara," "Kalvių dainą," "Ne, nei colio ne' tidiuosim šalėlis Sovietijos" ir "United front song" (su gestikuliacijomis). Pastaroji buvo įspūdingiausia ir labai patiko klausovams.

Gero įspūdžio darė Newarko Sietynas. Ypatingai publikai patiko daina iš op. "Inkvizicija."

Daug plovimo iššaukė Aldonas Klimaitės sudainuotos "Oi tu vakarėli," arijeta iš op. "Bailus daktaras" ir dar viena dainelė. Aldona yra mūsų publikos favorite (numylėtinė).

Harmoningai sudainavo keletą dainų Brooklyn Aidas. Jam vadovavo Aldona Žilinskaitė.

Įspūdingiausių numeriu buvo paskutinis, Aidbalsių ensemble trečias išstojimas. Ensemblečiai (4 vyrai ir 5 merginos), gražiai kostiumuoti, davė scenų ir dainų iš op. "Kavos Kantata" (J. S. Bacho) ir "Kornevilio Varpai" (Robert Planquette). Finalu klausovai buvo taip sužavėti, jog nenorėjo Aidbalsius paleisti nuo estrados.

Aidbalsių sargate ėmė dalyvumą šie asmenys: Barbara Bartašūnaitė, Marytė Brown, Birutė Kalakauskaitė, Aldona Klimaitė, Aldona Žilinskaitė, Vytautas Brunza, Jonas Gry-

bas, Antanas Novikas ir Juozas Sukackas.

Aidbalsius sumokino ir jiems vadovavo B. Salinaite.

Po koncerto sekė linksmūs šokiai.

Teko matyti graži reprezentacija mūsų kaimyniškų kolonijų — Great Necko, Elizabetho, Newarko ir kitų.

Draugė Adelė Rainienė rūpestingai penėjo alkanus, o d. Varaskevičius su N. Pakalniškiu girdė trokštančius.

P—cė.

Pramogų Rengėjams

Lietuvių Liaudies Teatras ruošia statyt scenoje gražų veikalą "Mirtis Vainikui" (su šokių). Nors jų sudainuotos dainelės visos buvo gerai išpildytos, bet "Širmas žirgas" žmonėms patiko geriausiai. Ši liaudies komiška dainuška pataikė į klausovų ūpą, arba, kaip anglai sako, sudarė hit.

Todėl prašome organizacijų ir kitų pramogų rengėjų nerengti savo parengimų mirtomis dienomis (gruodžio 3 ir 4 dienomis). Veikalas yra labai gražus, režisuoja J. Kačergius. Vaidylos visi geri. Visi ruoškitės šį veikalą pamatyti.

LLT Valdyba.

Liet. Darbiečių Veikla

Spalio 14 d. Lietuvių Amerikos Piliiečių Kliubo patalpoje įvyko Amerikos Darbo Partijos 14 A. D. lietuvių skyriaus narių susirinkimas. Pats susirinkimas buvo gana gyvas ir konstruktyvus, tik neskaitlingas dalyviais. Organizacija, kuri skaito narius šimtais, susirinkimus turi su labai mažu skaičium. Blogas reiškinys...

Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkas Antanas Bubnis, iššaukdamas valdybos narius ir įvairias komisijas išduoti raportus iš įvairių nuveiktų ir veikiamų organizacinių darbų.

Nežiūrint, kiek skyriaus valdyba rūpestingai ir daug dirba, bet kuomet kiti organizacijos nariai serga tinginio bei apsilėidimo liga, tai darbas neina taip, kaip jis turėtų eiti.

Antanas Linkus (jaunasis) davė platų raportą iš Darbo Partijos valstijos komiteto ir atstovų suvažiavimo. Suvažiavimai buvę konstruktyvūs ir entuziastiški. Jis nusiskundė, kad lietuvių skyriaus nariai jam ir skyriaus valdybai nieko negelbsti darbe. Tas esą atima ūpą ir valdybai.

Jo raportas buvo priimtas su džiaugsmu.

Davė gerų bruožų iš Darbo Partijos suvažiavimo ir Anta-

nas Bubnis. Jis sakė, nors daugelyj konvencijų jam yra tekę dalyvauti, bet darbiečių jam patikusi geriausia.

Pikniko rengimo komisija pranešė, kad rengtas piknikas Dexter Parke davė deficito apie 60 dolerių. Komisija kaltino visus organizacijos narius ir pritarė už nedavimą kooperacijos.

Šis susirinkimas patarė skyriaus komitetui kreiptis į visus narius ir pritarė už laisvą, sukviečiant juos į vieną praplėstą susirinkimą, kur būtų galima padidinti organizacijos netik skaičių, bet ir patį veikimą. Apie tokį susirinkimą bus pranešta ir spaudoje.

Prie skyriaus prisirašė 11 naujų narių.

DP. LS. Koresp.

MIRĖ

Theodore Kohowitz, 50 metų amžiaus, gyveno po N. 104 Lynch St., mirė sekmadienį, spalio 16 d., Kings County Ligoninėje. Laidotuves įvyks trečiadienį, 19 d. spalio, Mt. Olivet kapinėse. Kūnas pašarvotas pas graborių J. Garšvą.

Anthony Gudzinskas, 66 m. amžiaus, gyveno po Nr. 158 Rutledge St., mirė šeštadienį, spalio 15 d. Laidotuves įvyks trečiadienį, spalio 19 d., Sv. Jono kapinėse. Kūnas pašarvotas namuose, po virš minėtu antrašu.

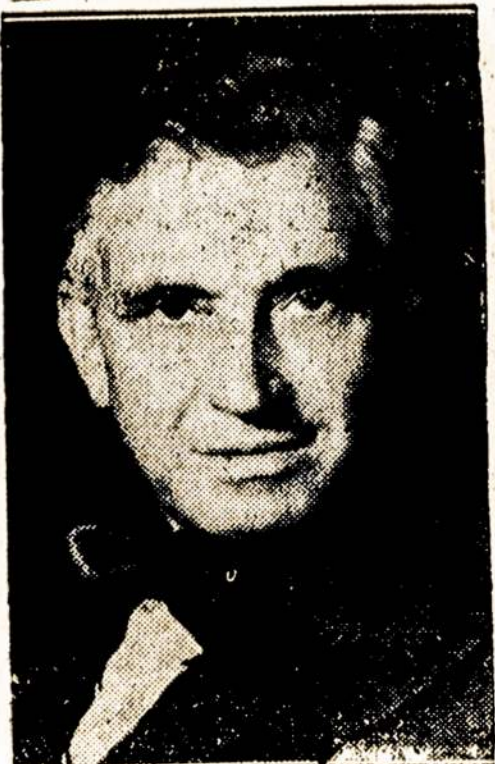
Laidotuves rūpinasi graborius J. Garšva.

Didžiajame New York'e užsiregistravo balsavimams 2,437,270 piliiečių. Tai rekordinė skaitlinė paprastiesiems rinkimams, bet mažesnė už vėliausiems prezidentiniams ir majoro rinkimams.

Patmano Pasiūlymas Žalingas Farmeriam, Darbininkam, Vartotojam—Sako Sujungtų Krautuvų Vedėjai

Sujungtų krautuvų industrija su Great Atlantic & Pacific Tea Kompanija priešakys išėjo spaudon su ataka prieš pasiūlymą, kuris, jie sako, yra "baudžiamasis ir diskriminacinis taksų bilis, tiksliai pagamintas išstumt sujungtas krautuves iš biznio."

Aiškindama, kad tuo ji gina vartotojų, fermerių ir darbininkų interesus, sujungtų grosernių (grocery chain) organizacija, turinti 11,752 krautuves 39-se valstijose, pradėjo savo veiklą, kada George L. Hartford, tarybos pirmininkas, ir John A. Hartford, A. & P. prezidentas, iš-

Ponas John A. Hartford, A. & P. Prezidentas

siuntinėjo pranešimus 24 laikraščiam New York'e ir į 8 kitus miestus rytinėse valstijose. Jie žada vest spaudos kampaniją po visą Ameriką.

Savo pareiškimuose korporacija sako, kad bilis, kurį kongresmanas Wright Pat-

Tautininkų Bankietas iš Lietuvos Svečiams

Sekmadienio vakarą, Cornish Arms viešbutyje, N. Y., įvyko grįžtančiam Lietuvon kariškiui majorui S. Narušui su žmona, taipgi iš Lietuvos atvykusiam "Mūsų Krašto" redaktoriui K. Obolevičiui ir nesenai iš Lietuvos sugrįžusiam ponui J. Valaičiui pagerbt bankietas. Jį surengė Amerikos Lietuvių Sąjungos skyrius ir Tautininkų Kliuba.

Bankiete dalyvavo lietuvių įvairių sričių spaudos reporteriai, atstovai, taipgi dikčiai biznierių, profesionalų, būrelis šiaip publikos ir p-lės V. Tamkiūtės vadovaujamas ensemble Lietuvos Daina, kuris pildė programą.

Bankietas prasidėjo apie 9 val. Po vakarienės p. Sagys atidarė programą, kuri tęsėsi iki 1 val. po pusianakčio. Vakarių pirmininkavo daktaras Vencius.

Programa daugiausia susidėjo iš kalbų: anekdotiškų pasakojimų, linkėjimų majorui ir ponai Narušiams laimingos kelionės ir tt. Viso iššaukta kalbėt 19 asmenų ir, galop, tie, kuriems pagerbt rengta pramoga. P-nas Valaitis pasakė ilgą prakalbą apie Lietuvos prekybą ir ūkį abel-nai. Majoras Narušis kalbėjo trumpai: dėkojo amerikiečiams lietuviams ir jų spaudai už širdingą priėmimą. Sakėsi atvykęs ne kaip Lietuvos kariuomenės atstovas, bet asmeniškam pareigom. Čion pramokęs amerikiečių paskubos ir mokėjėsi atvirumo. P-nas Obolevičius taipgi kalbėjo trumpai, pažymėdamas, kad jis dar likęs Amerikoje ir bandys plačiau pažinti Amerikos lietuvių ir jų gyvenimą.

Protarpiais keliais atvejais

dainavo p-lės Tamkiūtės vadovaujamas ensemble. Jis turi gerų balsų ir gražiai susimokinęs.

Publikos buvo apie šimtas asmenų; kai kurie atvykę iš New Jersey ir Long Island. Iš Clevelando atvykęs p-nas K. Karpius, fašistų laikraščio "Dirvos" redaktorius.

Rep.

ALDLD 185 Kp. Nariams

Trečiadienį, 19 d. spalio, Kyburio svetainėje, įvyks kuopos susirinkimas. Pradžia 8 val. vakare. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes gausie knygą "Ūkanas." Kurie dar neužsimokėję už šios metus, pasistengkite užsimokėti, nes kitaip knygos negausite.

V. Paukštyš.

(244-245)

John Conlon, Jamaica, nuvykęs pas savo tėvą į Scaford, L. I., ir nusizudęs monoxide gasu savo mašinoj.

REIKALAVIMAI

Reikalingas kambarys moteriškai prie nedidelės šeimos. Prašome pranešti laišku: 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (244-246)

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja keturi arba trys kambariai su visais įtaisymais, garų šildomi, karštas vanduo ir tt. Keturi kambariai išsiraandavoja tarp \$30-\$28, trys kambariai \$25-\$24. Dėl daugiau informacijų kreipkitės po numeriu 677 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. (242-247)

Tel. Virginia 7-4499

Barry P. Shalins

(Šalinskas)

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikiame Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų. Turim puikiai įtaisyta Koplyčia ir salė dėl pokėmeninių pietų. Teikiame nemokamai vėliausios mados automobilius.

84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
Woodhaven, L. I., N. Y.

CHARLES

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

K. Degutis, Savininkas

Geras Patyrė Barberiai

Prieilankus Patarnavimas

306 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Dr. Herman Mendlowitz

33 Metal Praktikos

522 Bedford Avenue

art Taylor St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS

Nuo 1-3 dienų ir nuo 7-8 vak.

NEDELDOMIS

Nuo 10 iki 12 val. iš ryto

FLATBUSH OFISAS

2220 Avenue J

Kampas E. 23rd Street

Tel. Evergreen 7-1645

License No. L. 886

MANHATTAN LIQUOR STORE

264 GRAND STREET

(Kampas Roebing St.)

Brooklyn, N. Y.

Tikrai Žinokite, Kad Perkant

Sua Vynus ir Likertus Reikia

Pirkti Patikimojo Krautuvė.

Manhattan Liquor Store

Didžiausia ir žemiausia kainom

krautuvė Williamsburgh'e.

Specialiai geras pirkiny

Old Mr. Boston 1½ kv. \$1.29

100 laips. 2-3 m. senumo

Reguliarė kaina yra \$1.95

Didžiausias pasirinkimas visokių rūšių gėrimų.

Telephone: Evergreen 8-9770

J. GARŠVA

Graborius (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius

Išbalzmuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas

veselėjoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.

231 Bedford Avenue

Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA

BAR ir GRILL

Gaminam Valgius Amerikoniško ir

Lietuviško Stiliaus. Čia taip pat

galima gauti Amerikos išdirbimo

ir importuotų degtinių, visokių

vynų ir gero alaus.

Joseph Zeidat

Savininkas

411 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Garsinkite savo biznį dienraštėje "Laisvėje".

Mateušas Simonavičius

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ISTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir Elius. Kad būsite Brooklyn, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdarys nuo 1 valandos dieną iki vakarų.

426 SOUTH 5th STREET

Blokas nuo Hewes elevatorio stoties

BROOKLYN, N. Y.

Tel. Evergreen 7-8886

NOTARY PUBLIC

Tel. Stagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarėsimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

FRANK DOMIKAITIS

RESTAURACIJA

417 Lorimer St.

Brooklyn

"Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI

Gaminami Europiškio ir Amerikoniško stiliaus. Puiūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.

Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

NAUJIENA DĖL VISŲ

PARANKIOJE VIETOJE, ir PUIKIAI ĮRENGTAS

RESTAURANTAS

Čia gausite kopūstų, blynų, dešrų, ir kitų skanumynų. Visas maistas geriausias rūšies.

KAINOS ŽEMOS

RYTAIS SKANIAUSIA KAVA VISOJE APIELINKĖJE

JOSEPH AŽYS

520 Metropolitan Ave.

Brooklyn, N. Y.

corner Union Avenue

Lietuvių Kūro Kompanija

IDEDAME

MASTER-KRAFT OIL BURNERS

I JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ SILDYTUVA

(Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmuruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame apmokymus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

485 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Telefonas Evergreen 7-1661

Dienraščio "Laisvės" Metinis

KONCERTAS

BROOKLYNE JAU ARTINASI

Bus

Lapkričio 13 November

Prašome tuojau įsigyti įžangos bilietus

Įžanga 50c., 75c. ir \$1.00

Koncertas bus toje pat priprastoje vietoje

LABOR LYCEUM SALEJE

949 WILLOUGHBY AVE.

BROOKLYN, N. Y.

Programas prasidės 3 valandą po pietų.

Šokiai prasidės 7 val. vakare.